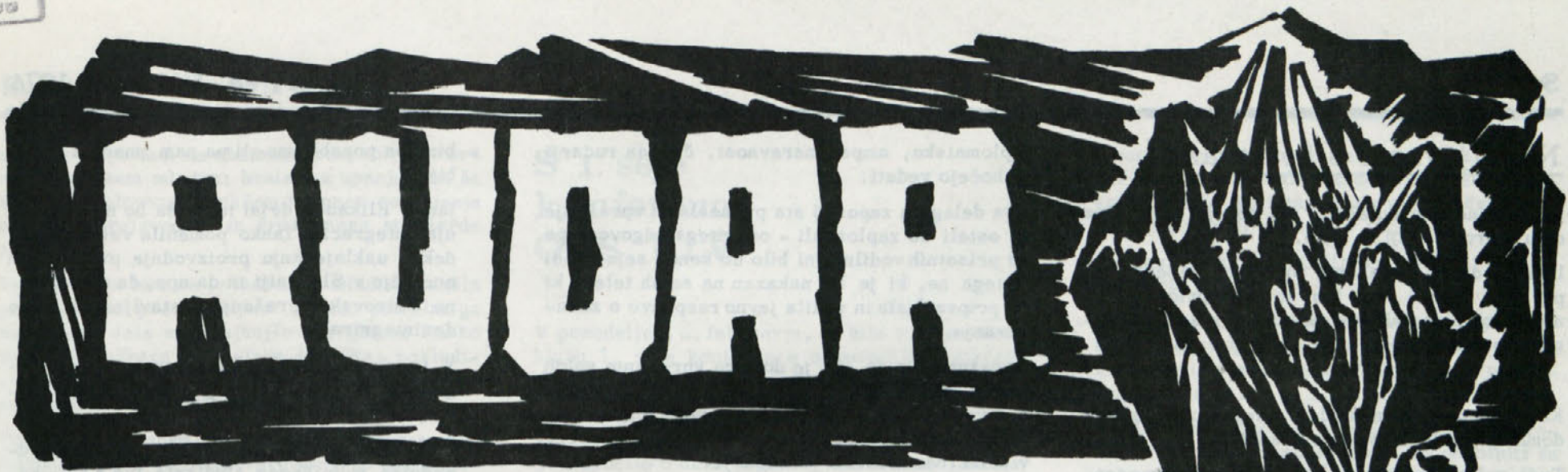


STANJE V  
KNJIŽNARNA  
V CELJE



# GLASILO KOLEKTIVOV TOZD RLV

LETO VIII

Četrtek, 28. februarja 1974

Št. 2



Minula seja konference aktivov mladih delavcev v znamenju problemov mladih v samskem domu in vprašanja: Kdo bo direktor REK?



Kot je bilo napovedano, je bila seja, ne le volilna in programska, ampak tudi delovna, problemska. V razpravah delegatov po izvolitvi organov se je, sprejemu pravil o organiziranju in delovanju mladih, poročilih o njihovem delu v preteklem obdobju, referatih, volitvah novih članov v organe konference ter sprejetju programa dela aktivov za prihodnje obdobje so namreč vedno znova prihajali na dan čisto življenjski problemi naših mladih delavcev in z njimi vred tudi predlogi, kako naj se ti rešijo, ker rešiti se morajo, saj so - takšni kot so bili opisani - lahko prava zavora boljšim odnosom v kolektivu in s tem tudi zavora boljšemu združenemu delu delovne organizacije kot celote.

Prva skupina takih nerešenih vprašanj so problemi bivanja v našem samskem domu.

## Kaj tare mlade v samskem domu?

"Glavni problem," je prizadeto razlagal eden delegatov in stanovavec v domu, "je prehrana. Hranimo se v hotelu Paka. Hranimo se pri družinah. So tudi taki, ki imajo za glavne obroke le konzerve in kos kruha. Vseh nas je čez 100 takih. Večina drugih se hrani v menzi Vegrada. Pritožujemo se prvi in drugi. V hotelu Paka so za naše delo ustrezni obroki dragi. Pri družinah je hrana dobra in izdatna le okrog 15. v mesecu - potem pa vedno slabša. V Vegradovi menzi se počutimo nezaželeni, ker nas dolžijo vseh nepravilnosti, do katerih v njej pride - tudi direktor je zaradi tega že moral posredovati.

Rešitev vidimo v čim prejšnji izgraditvi rudniškega obrata družbene prehrane. Tudi udarniško smo zanj pripravljeni delati, če bo treba. Z iz-

Dalje na 2. strani!

Celje - skladišče

D-Per  
65/1974



5000013528,2

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

# SREČNO



## Nadaljevanje s 1. strani!

gradnjo ne gre odlašati, saj nas po številu na delu v proizvodnji ni malo.

Upamo, da bo vprašanje prehrane rešeno, mi pa bomo storili vse, kar kolektiv pričakuje od nas tako glede dela kot aktivnosti v samoupravnih organih."

Kakor je povedal naslednji delegat iz samskega doma, pa ni težav samo s hrano!

Tudi režim v domu je baje neredko neznošen, vsaj - kot je dejal - za tiste, ki nočejo, da bi neprestano v dom prihajali miličniki, ki kot da ne bi imeli kje drugje še potrebnejše delo, namesto da ravno stanovavcem našega doma kar naprej sedijo za vratom. Pripomnil je še, da bi režim v domu naj urejeval skupno dogovorjen pravilnik o domu, ki je tudi že v pripravi, a preveč dolgo, da bi še lahko čakali nanj.

Delegat je opozoril tudi, da za primer potrebe po evakuaciji iz doma ni alarmnih naprav, kot tudi ni plana reševanja, ki je nujen, da ne bi prišlo do panične gneče, ker so vsa vrata ozka.

Koj nato se je priglasił za besedo še en mladinec iz samskega doma.

Ta je apeliral na prisotne vodilne delavce rudnika in funkcionarje, češ da zelo potrebujejo še nekaj garnitur šaha, več skrbneje izbranih dobrih leposlovnih in drugih knjig v slovenščini in srbohrvaščini - najbolj pa prost vstop v velenjske telovadnice, da jim ne bi bilo treba čas po delu ubijati v gostilnah. "Zdaj na pomlad," je še dejal, "pa bo nujno, da se uredi tudi vprašanje prostora za športe na prostem."

Malo pikro pa je že takoj na začetku omenil, da so v domu večinoma delavci iz proizvodnje - da je med njimi le malo ljudi iz pisarn in da zato upravičeno pričakujejo vsaj po delu malo boljše življenjske pogoje.

Prav črnogledo je nizanje problemov življenja v samskem domu končal stanovavec Šutić.

Najprej je izgledalo, da je razočaran samo nad odnosom do športa v domu, v kolektivu in Velenju nasploh. "Nobenega veselja nimam več za nič! Raje grem v gostilno. Pa mi kaj drugega tudi ne preostane! Rad bi v domu šahiral, pa ne morem - vedno so vse deske zasedene. Rad bi šel v telovadnico RŠC - pa me ne spustijo notri. Kadar se mi kje posreči priti zraven, ko igrajo - me mine veselje, ker je mladina tu premalo navdušena in zagnana za pošteno igro," je začel.

"V podjetju tudi ni bilo posluha zame, da bi nadaljeval strokovno šolanje, ki me veseli - češ da sem še mlad in da morajo prej priti na vrsto starejši, zaslužnejši," je nadaljeval.

"Tudi ne vem, kako delam na svojem delovnem mestu - nihče mi ne pove, ali dobro ali slabo.

Pa v domu! Imamo neke vrste samoupravne organe doma, ki jih nismo izvolili stanovavci - vsaj večina ne. In tisti, ki so v njih, bi radi komandirali. Uprava doma je včasih tudi malo čudna - zgodi se, recimo, da si enostavno izmislijo: 'Danes pa ne bo obiskov!' In zakaj je vsak dan v domu milica!

Ne zdi se mi tudi v redu, da dobijo deputatne karte za premog tudi tisti, katerih delo ni v nikakršni zvezi z delom v jami in na rudniku - recimo v RŠC.

Neredko občutim tudi nacionalno mržnjo," je očitno prizadet končal.

## Pred tem odkrito vprašanje: Kdo bo glavni direktor REK?

Vprašanje je prišlo iz jame - nedvoumno, nič

diplomatsko, ampak naravnost, češ da rudarji to hočejo vedeti.

Dva delegata zapored sta prenesla to vprašanje in ostali so zaploskali - odkritega odgovora pa od prisotnih vodilnih ni bilo do konca seje. Tudi tistega ne, ki je bil nakazan na sejah teles, ki so pripravljala in vodila javno razpravo o združevanju.

Nerazumljivo je, da je do tega vprašanja sploh prišlo, saj bi odgovor moral biti stvar odločitve delavcev v TOZD - ker; ali ni pravica za to odločitev tudi neodtujljiva pravica vseh delavcev v kolektivu in zlasti pa rudarjev.

## Iz poročil in referatov

Povedanega je bilo veliko, kot se je veliko nabralo tudi opravljenega dela mladih. Le kdor noče priznati njihovih dosežkov, lahko reče, da naši mladinci pač samo veliko govorijo. Tretjina kolektiva so in tolikšen je že samo njihov delež našega združenega dela in njegovih rezultatov.

Vendar tokrat nimamo namena, da bi vse, kar je bilo izgovorjenega, ponavljali. Po svoje in gotovo bolj akcijsko in prepričljivo bodo to itak opravili mladinci sami, če naj zaupamo v enega



Pa sta se "purša" vprašala, kdaj bo rudniška menza ...

njihovih sklepov, sprejetih na seji, da bodo o svojem delovanju sami več pisali za glasilo.

Vsekakor pa moramo iz prebranih referatov in poročil pobrati naslednje:

- Konferenca mladih je opozorila na kritični zaostanek v sprejemanju naših internih samoupravnih aktov, ki ga zahteva naš samoupravni sporazum o združevanju, sprejet 3. julija lanskega leta. Gre za vrsto internih samoupravnih sporazumov, kot tudi za statute TOZD in statut delovne organizacije.
- Konferenca je nadalje opozorila, kaj bo z 42-urnim delovnim tednom na rudniku; razumevanje potreb v razmerah energetske krize, ki bo trajna, gotovo ne more iti v nedogled - so postavili na seji.
- Delegati iz jame so prenesli interes rudarjev, da bi bilo za člane kolektiva še več možnosti za nadaljnje izobraževanje.
- Na seji prisoten član republiške konference ZMS Janez Elikan pa je opozoril, da so nove ustavne opredelitve družbenega, političnega in gospodarskega položaja delavca v združenem delu sicer jasne, da pa jih čaka preizkušnja v praksi, kjer se pogosto uspavamo s formalno organiziranostjo, na zaželeno vse-

▶ bino pa pozabljam ali pa nam zmanjka energije.

Janez Elikan je dejal tudi, da bo naša sedanja integracija lahko pomenila velik napredek v usklajevanju proizvodnje premoga in energije v Sloveniji in da upa, da postavljenno kadrovska vprašanje zastavljenega ne bo dezintegriralo.

V imenu republiške konference je našo organizacijo mladih tudi pohvalil kot eno najbolj delavnih v Sloveniji.

- Pomemben je tudi poziv našega novega predsednika rudniškega sindikata Iva Kadlička, da naj mladi združijo družbenopolitično delovanje s sindikatom, kot to omogoča skupna



Avberšek, Mastnak, Šeliga - Novi predsednik, stari predsednik in tehnični sekretar rudniških mladih

reorganizacija.

- Martin Slatinšek iz PGM je svetoval, da naj mladi med kratkoročne naloge postavijo tudi obravnavo predkongresnih gradiv Zveze komunistov, izpolnjevanje svojih dolžnosti do organiziranja splošnega ljudskega odpora na rudniku in naloge v zvezi z društvenimi dejavnostmi članstva - ter privabljanjem precej več mladink na svoje seje, kot jih vidi - je dejal - na tej.
- Nanovo izvoljeni predsednik naše mladinske organizacije oziroma predsedstva konference aktivov mladih delavcev Franc Avberšek pa je napovedal novo dimenzijo bodočega delovanja naših mladih, katero preje v predlogu programa delovanja nismo zasledili: konferenca bo v bodoče tesno sodelovala s študenti, štipendisti rudnika. To zato, da se bi študenti po koncu študija lahko hitreje znašli pri delu, ki jih čaka med nami. Ob tem je še dodal, da naj bi v kolektivu razmislili, če ne bi kazalo za vse štipendiste v vsakem letu študija uvesti tudi obvezno enomesečno prakso na rudniku.

Proti koncu seje smo lahko gosti konference zvedeli še to, da se bo tako našim kot velenjskim mladincem nasploh končno vendarle uresničila velika želja zadnjih let - želja po mladinskem domu. Z njim in našim bodočim obratom za družbeno prehrano se bo rešila tudi večina problemov, ki smo jih opisali že na začetku članka in jih imajo fantje v samskem domu.

Denarja za mladinski dom je, kot smo zvedeli, že 70 milijonov starih dinarjev, in sicer iz proračunskih sredstev občine. Zanj pa bodo prispevali nekaj tudi mladinci sami /Na seji je konferenca sprejela predlog, da se bi naj vsi mladi delavci v našem kolektivu odločili za prispevek 2 000 starih dinarjev./

## Za sklep

Za sklep bo dovolj nekaj misli, ki jih je v imenu prisotnih /in odsotnih/ vodilnih in družbenopolitičnih delavcev rudnika, vabljenih na sejo, povedal delegatom Kristian Hrastel.

Kolikor smo mu lahko sledili, je povedal naslednje:

"Do nedavnega je bila organizacija mladine RLV kamen spotike, ker ni delala. Potem je na pobudo rudniških komunistov in drugih družbenopolitično zavednih delavcev počasi oživela. Ne smemo pa biti neučakani in že takoj zahtevati od njih preveč; njeni uspehi so že vidni znotraj

kolektiva, pa tudi na občinski in republiški ravni. Zato vsem mladim; hvala - z upanjem na še boljše sodelovanje v našem skupnem razvijanju odnosov, proizvodnje in družbenega standarda zaposlenih.

V preteklem letu se je tudi naša mladina znašla pred hudimi preizkušnjami zaradi potrebnega nadurnega dela med najhujšo energetske stisko in zaradi težkega notranjega dogodka - posledico neurejenih družbenogospodarskih razmer za energetiko, vsaj v glavnem.

Ponosni smo lahko, da je mladina v teh za kolektiv kočljivih situacijah preventivno opozarjala, se vključevala v njih reševanje, da niso bili pretresi še večji. Vemo, da sleherna družba

## S 1. seje konference OOS RLV

V ponedeljek, 4. februarja, je bila v Delavskem klubu 1. seja konference osnovnih organizacij sindikata RLV. Vsebina dela seje je bila takale:

1. Izvolitev organov seje
2. Sprejem poslovnika o delovanju konference
3. Poročilo o delu organov konference /akcija združevanja RLV - REŠ, priprave na skupščinske volitve/



gre skozi notranje konflikte, ki so pravzaprav tudi gonilo napredka.

Vsi vaši današnji prispevki v razpravah bodo ustrezno odmevni, ker ste tudi v preteklosti ravno vi mladinci spodbujali notranje premike v materialni in družbenopolitični osnovi življenjske ravni naših delavcev. Ne samo za nas, tudi za širšo družbeno skupnost so vaše pobude koristne.

K že izrečenemu o integraciji pa bi dodal, da smo v fazi razprav, ki bodo pokazale, kako znata kolektiv RLV in TEŠ oceniti in ovrednotiti vsak družbeni problem. Požrtvovalno nadurno delo je že eden kazavcev, da naši rudarji to znajo.

Predvsem moramo v zvezi z integracijo slediti perspektivi, četudi je ta veliko odvisna od tega, kdo bo na vrhu delovne organizacije. Za tega pa je tudi ves kolektiv porok, kako bo svoje delo opravljal.

Druga faza integracije je konstituiranje REK, in prav je, da se razčisti vprašanje, ki ste ga postavili."

/rb/

4. Finančno poročilo za leto 1973 in načrt za leto 1974
5. Razprava
6. Poročilo nadzornega odbora
7. Razrešnica staremu predsedstvu konference
8. Verifikacija predsedstva in volitve predsednika, podpredsednika, predsednikov komisij, nadzornega odbora ter imenovanje tajnika
9. Razno

Seje se je udeležilo 42 delegatov /80,6%/, štirje so izostali upravičeno. Seji soprisostvali tudi drugi predstavniki raznih forumov na RLV ter direktor RLV ing. Ludvik Mali.

Poročilo o delu organov konference je prebral predsednik konference OOS Erno Rahten, ki ga je s poročilom o postopku združevanja dopolnil Kristian Hrastel.

V poročilu Rahtna so pomembne predvsem tele stvari:

- 10 % premoga smo morali nakopati z nadurnim delom, zato je cena premoga previsoka.
- Program prehoda na 42-urni tednik je treba ponovno izdelati in ga prilagoditi sedanji energetske situaciji - hitrejše uvajanje mehanizacije.

- V tem letu bomo imeli težave s proizvodnjo, ker bomo potrebovali več delavcev za vzdrževanje velike količine osnovnih sredstev, ki jih bomo morali vgraditi v jamo.

- Z organiziranjem TOZD smo združili nosilce dolžnosti v celoti.

- Čuti se večja zainteresiranost pri razpolaganju s sredstvi, ki se kaže v racionalni porabi sredstev in spremljanju učinkov glede na vložena sredstva.

- Izdelali smo pravilnik o delu delavske kontrole, ki ga morajo obravnavati in dopolniti še delavski sveti TOZD.

Vloga delavske kontrole je predvsem preventivna, ugotavlja neskladja in nepravilnosti. Od ustreznih organov potem terja odpravo odklonov.

- V novi organizaciji sindikata gre za to, da je zasnovan v TOZD, v kateri delavec neposredno odloča - torej po delegatskem načelu.

- Tako smo v vsaki TOZD formirali osnovno organizacijo sindikata - v TOZD PP pa 7 osnovnih organizacij, da bi delovanje čim bolj približali članstvu.

- Pred sindikalno organizacijo je naloga, da uresniči predlog družbenega dogovora o usklajevanju meril za razporejanje dohodka in OD za območje občine Velenje.

Iz tega je ob diskusijah nastala sindikalna lista, v kateri so zaobjeti vsi predlogi. Te dni moramo sestaviti skupno komisijo, ki bo sprejela zadevo do podpisa dogovora.

- Akcijski odbor za združitev RLV in TEŠ je s pripravo predloga samoupravnega sporazuma končal svoje delo. Formiran je odbor za tehnično izvedbo razprav, potrditve in podpisa sporazuma. Akcija naj bi bila končana v zadnji tretjini februarja.

- V pripravah za občinske volitve so pred nami naloge za predkandidacijski in kandidacijski postopekter za izvedbo volitev. Evidentiranje je že v teku, pripomnim naj le, da je to tudi družbeno priznanje posameznikom za njihovo dosedanje delo.

Poročilo je dopolnil Hrastel, ki je poročal o poteku akcije za združitev RLV in TEŠ.

Iz poročila se dajo razbrati naslednja dejstva:

Javna razprava je razdeljena na dva dela; v prvem delu, t. j. do 10. februarja, naj bi posamezniki ta sporazum proučili in izrekli pripombe ter dopolnilne predloge. Delovna komisija bo te predloge proučila in jih smiselno vključila v samoupravni sporazum. V drugem delu se bodo v majhnih skupinah pogovorili o ciljih in nalogah nove DO. Hkrati morajo TOZD, ki so 3. julija lani podpisale sporazum o združitvi, odstopiti od tega sporazuma. Nato morajo ponovno proučiti družbeno-ekonomske osnove, če se lahko formirajo kot temeljne organizacije. Določiti je treba tudi predmet poslovanja in vršilca dolžnosti vodje TOZD. Če bo vse delo v redu opravljeno, bomo lahko podpisali sporazum že takoj po 28. februarju. S tem bi bil končan prvi del združitve.

Drugi del pa je konstituiranje nove delovne organizacije, ki mora biti opravljeno v 60 dneh od podpisa sporazuma. Treba bo postaviti organe, ki so predvideni v samoupravnem sporazumu.

Tajnik Šeliga je poročal o pripravah na volitve. Od 22. februarja do 26. februarja morajo IO OOS sklicati razširjene sestanke, na katerih bodo obvezno prisotni tudi sekretarji OZK, sekretarji aktiva mladih delavcev ter predsedniki DS TOZD, in od evidentiranih kandidatov določiti možne kandidate za člane delegacije TOZD. Razpravljali naj bi tudi o možnih kandidatih za delegate občinskega družbeno-političnega zbora in o kandidatih za organe v republiški in zvezni skupščini. Kandidaturo vsakega posameznika je treba posebej utemeljiti - in kandidat mora s podpisom potrditi, da bo sprejel funkcijo, če bo izvoljen. Obravnavati bodo morali celotno predvidilno aktivnost in sestaviti kandidatno listo za

člane delegacije TOZD v zboru združenega dela. Isto velja za statutarne sklepe o oblikovanju delegacije. Do 12. 3. morajo biti končane kandidacijske konference po TOZD, kjer je treba obravnavati kandidatno listo in sprejeti statutarne sklepe. 12. marca moramo predložiti kandidacijsko listo volilni komisiji. Volitve delegacij TOZD bodo 28. marca.

V razpravi so udeleženci spraševali največ o konkretnih stvareh v zvezi z združitvijo. Žal tudi precej takih, ki smo jih že zelo natančno pojasnili v prejšnjih številkah Rudarja in Informatorja. Iti na sejo neinformiran, je skorajda nekoliko neodgovorno. Govora je bilo o kolektivnih dopustih, ki jih je treba urejati z dogovori v občinskem merilu. Tovariš Rahten je med drugim tudi pojasnil nov način izplačevanja regresov. Višina nadomestil za K-15 znaša po novem 500,00 dinarjev na zaposlenega. Razliko od tega zneska do 600,00 dinarjev, kolikor znaša zgornja meja, dobijo tisti, ki bodo organizirano letovali. Ing. Slavko Janežič pa je povedal nekaj besed o problematiki PP in opozoril predvsem na izredno napet načrt, ki ga bo mogoče izvesti le s skrajnimi napori.

Na koncu naj še povemo, koga so izvolili v predsedstvo in posamezne komisije konference. Za predsednika konference so izvolili Ivana Kadlička iz skupnih služb, za podpredsednika pa Maksa Kranjca iz jamske mehanizacije.

Predsednik komisije za kulturno aktivnost bo Karel Čretnik /tehnični sektor/, predsednik komisije za prošnje in pritožbe Franc Lenart /splošni sektor/, predsednik komisije za šport in rekreacijo Stane Rudolf /ESO/, predsednik upravnega odbora blagajne vzajemne pomoči Bruno Trebičnik /skupne službe/, predsednik komisije za krvodajalstvo pa Franc Venišnik /PP/. Tajnik konference bo še naprej Tone Šeliga. Člani predsedstva so vsi predsedniki IO vseh trinajst osnovnih organizacij - in po en predstavnik aktiva mladih delavcev ter Vinko Gostenčnik kot predsednik predsedstva v PP.

Po zapisniku RoM

## Racionalizatorji in racionalizacije

Dovolite mi, da v imenu komisije za racionalizacije najlepše pozdravim vse prisotne racionalizatorje, kakor tudi ostale povabljenе goste.

Današnje srečanje racionalizatorjev je prvo v obdobju od leta 1972, od kar na našem rudniku deluje racionalizatorska komisija.

Namen tega srečanja je, da se podelijo priznanja vsem racionalizatorjem, ki so v minulem obdobju, od kar se je na rudniku začelo podpirati racionalizatorsko dejavnost, prijavili patente, tehnične izboljšave ali koristne ideje, ki so se v praksi uspešno uporabile.

Nadalje to srečanje izkoristimo tudi za to, da si v prosti debati izmenjamo medsebojna mnenja in izkustva, da se pogovorimo o uspehih in težavah tovrstne dejavnosti v našem podjetju in da v bodoče racionalizatorstvo še bolj razširimo in poživimo.

Na to srečanje smo povabili tudi vse obratovodje in vodilne delavce, da bi jih seznanili; prvič s samim delovanjem naše komisije in drugič, da jih vi kot racionalizatorji seznanite z morebitnimi težavami, ki ste jih imeli, oziroma, jih imate pri realizaciji svojih predlogov.

Navedel bi nekaj podatkov glede racionalizatorstva v našem podjetju. Kot sem že omenil, komisija za racionalizacije deluje od leta 1962, zato se podatki nanašajo na 11-letno obdobje. Registriranih je bilo 134 vlog, od katerih se velika večina izboljšav uporablja še danes. Skupna vrednost prihranka znaša 17 616 500 din /t.j. nad 1,7 stare milijarde/. Vendar moram tu poudariti, da gre za prihranek samo v letih, ko so se izplačevale nagrade. Ker se nekateri predlogi uporabljajo še danes, je dejanski prihranek znatno višji. Od navedenega prihranka je bilo izplačanih nagrad 307 100 din /30 starih milijonov/, kar predstavlja 1,74% prihranka.

Ta podatek nam pove, kljub temu, da je komisija za racionalizacije svoj pravilnik že trikrat popravila in izboljšala sistem nagrajevanja, da sedanji pravilnik še ne more biti dokončen. Mislim, da ni potrebno posebej poudarjati pozitivnosti racionalizatorske dejavnosti ter velike koristi, katere je lahko deležno podjetje, ki to dejavnost podpira.

To so bile besede, ki jih je spregovoril predsednik komisije za racionalizacije ing. Vinko Gostenčnik na 1. srečanju racionalizatorjev, ki je bilo 21. decembra 1973 v Delavskem klubu Velenje. Takrat so slovesno podelili 77 priznanj, s katerimi se je želel RLV skromno odobriti svojim racionalizatorjem za njihove predloge, ki so bili tudi v praksi realizirani.

Priznanja so dobili:

Edo Lipnik	Marcel Medved
Stane Cevzar	Ludvik Kumer
Roman Ocepek	Vinko Bastel
Franc Šoba	Mile Maksimovič
Ivan Drogenik	Jože Juteršek
Alojz Jevšenak	Jože Kranjc
Mitja Šentjerc	Jože Jelen
Riko Pirmanšek	Štefan Zagoričnik
Vinko Gostenčnik	Tone Ževart
Janko Hudournik	Vlado Leban
Franc Menih	Ivo Petrej
Anton Eberlinc	Vlado Oremuž
Franc Žgank	Anton Romih
Vili Trunkl	Ludvik Kumer
Jože Čanč	Božo Lednik
Milan Strgar	Baltazar Mevc
Ivan Britovšek	Pavel Jevšenak
Tone Kovačič	Miha Brglez
Mirko Gmajner	Bernard Knez
Ernest Krump	Stanko Petauer
Alojz Penšek	Emil Hudomalj
Franc Pečečnik	Franc Golobinek



Tone Romih - Spominjam se časov ...



Miha Letonje - Vseh stvari ne prijavljam, ...

Dušan Janežič	Hubert Mravljak
Jože Hudales	Milan Lukman
Jože Debeljak	Milan Melanšek
Vlado Šuligoj	Martin Koren
Franc Pistotnik	Jože Esih
Karl Jelen	

S čim se ukvarjajo ljudje, katerih imena smo zgoraj napisali? Pravilnik o racionalizaciji govori o treh inovativnih oblikah: o IZUMU, o TEHNIČNI IZBOLJŠAVI in o KORISTNIH IDEJAH. Kako jih definira?

- Izum kot predmet tega pravilnika pomeni novo materialno rešitev določenega tehničnega problema, ki se da uporabiti v dejavnosti podjetja in izpolnjuje zakonite pogoje za pridobitev patenta.
- Tehnična izboljšava v smislu tega pravilnika je tehnična rešitev, dosežena z racionalnejšo uporabo znanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov, s katerimi se dosega večja delovna storilnost, boljša kakovost proizvodov, prihranek na materialu in energiji, boljše izkoriščanje strojev in naprav ter boljša kontrola proizvodnje in večja varnost dela.
- Koristne ideje so iniciativni predlogi, ki pomenijo racionalnejšo rešitev ali izvajanje

► kateregakbli delovnega postopka v podjetju, a se v smislu določil tega pravilnika ne štejejo za izum ali tehnično izboljšavo. Koristne ideje so:

1. predlogi, ki niso tehničnega značaja, a se nanašajo zlasti na izboljševanje organizacije na področju administracije, knjigovodstva, dokumentacije, statistike in planiranja ter na organizacijske ukrepe na področju prometa blaga in storitev;
2. predlogi, ki niso originalni, temveč zgolj prenos tehničnih izkušenj in dognanj iz drugih podjetij ali iz strokovne literature;
3. predlogi strokovnih sodelavcev z znanstvenih raziskovalnih institutov in kon-



Ing. Anton Ževart - Kot vodja priprave dela moram že ...

strukcijskih birojev, ki se nanašajo na projekte, konstrukcije in tehnološke postopke, ki so jih pripravili in izvršili ti strokovni sodelavci pri izvrševanju svojih rednih službenih nalog, kolikor presegajo pričakovanja izdane jim naloge oz. njihove redne zadolžitve.

Komisija prizna izumitelju za vsako smiselno vlogo enkratno nadomestilo od 50 do 100 din, ki se ne šteje v končno nagrado. Za zavrjene vloge tega nadomestila ne izplačuje. Če se izboljšava nanaša samo na varnost ali olajšanje dela in se z ekonomskim izračunom ne da prikazati, lahko IO za RTP in VPD na predlog komisije po ocenitvi dodeli enkratno nagrado v znesku od 100 do 1 000 dinarjev /Ali ni ta člen kar nekoliko ahuman, če po drugi strani toliko govorimo, da nam je človek najvišja vrednota - in varnost vendar zagotavlja ohranitev te vrednote - torej bi morala biti bolj stimulirana kot pa ek. prihranek ...? Op.pis./.. Nagrade se podeljujejo glede na doseženi ekonomski prihranek in znašajo od 1,5 % do 2 % tega prihranka.

Poglejmo, kaj pravijo o svojem delu, pa tudi o pravilniku racionalizatorji sami.

## TOZD PP Tone Romih

Že kakšnih 25 let delam na rudniku. Spominjam se časov, ko nisi mogel vzeti v roke drugega orodja, kot pa kakšen navaden ključ in - dve garnituri za avtogeno varjenje. Tako so nas velike proizvodne naloge same silile v razmišljanje, kaj bi se dalo izboljšati. Kapaciteta rudnika je bila takrat kakšnih 800 - 1 000 t/dan. Sedanji jašek pa je postavljen za 8 000 t/dan, čeprav smo z raznimi izboljšavami dosegli kar 12 000 t na dan. Druga težava je bila - in je še - v tem, da smo dobivali mehanizacijo iz več držav; pa še večina proizvajalcev dela opremo za črni in rjavi premog, medtem ko je naš lignit boljlesne strukture. Če ponovim; slaba funkcionalnost strojev, nedodelana tehnologija materiala /za razliko od ameriških strojev, ki so iz prvovrstnih legiranih jekel, so evropski stroji mnogo slabši, ker primanjkuje barvastih kovin/, draženje dnin in zahteve po večji proizvodnji - vse to nas je sililo k temu, da podaljšamo življenjsko dobo in učinkovitost obstoječih naprav. Delali smo sami - s skromnimi sredstvi, o katerih sem že prej govoril - prijavi pa smo mogoče komaj kakšnih 10 % vsega. Največ smo uspeli pri povečanju zmogljivosti izvažalnega

stroja, ki je dosegel namesto prejšnjih 10 t pri enkratnem izvozu na 11,5 t. To smo uspeli predvsem z drugačnimi olji za mazanje. Prej je bil namreč prav izvoz ozko grlo in je ta izboljšava prinesla precej milijonov ... Takrat še nismo uveljavili pravic do te izboljšave, ker smo menili, da to sodi v normalen obseg dela in dolžnosti. Ljudje so videli, da tako delo njim samim koristi, ker jim olajšuje delo, povečuje varnost, pa tudi dohodek je višji. Zato je bilo vse več prijav. Nazadnje vsakdo to najlažje naredi na svojem delovnem mestu. Danes bi rekel, da ljudi najbolj stimulira denarna nagrada. Marsikdo pa si čisto spontano pomaga in sploh ne ve, da je pri tem naredil racionalizacijo. Tudi pravilnik bi moral po svoje nagovarjati ljudi k racio-



Stane Petauer in Mile Maksimovič - In nekdo se utegne še posmejniti ...

## TOZD ESO Miha Letonje

Veseli me, če lahko naredim neko stvar preje in boljše; ob uspehu čutim posebno zadovoljstvo. Izboljšal sem krožno žago za železne kose, oziroma napravil sem ekscentrično stiskalnico za rezanje, ki je pri delu varnejša, pa še konice odrezanega kosa ne utrdi. Z nagrado sem kar zadovoljen. Vseh stvari ne prijavljam, k prijavam so me pravzaprav nagovorili vodilni delavci našega obrata. Drugače delam predvsem iz veselja. Kakšnih deset let bo že.



Viktor Kovač - Skupaj se bi potem morali dogovoriti ...

sem pri komisiji za racionalizacije in sem pred leti tudi sam sodeloval pri izboljšanju orodja za krivljenje tračnih lokov. Takrat so jih v jami zelo uporabljali. Povečali smo varnost in produktivnost dela. Zmeraj smo poudarjali, naj vsakdo na svojem področju išče možnosti za izpopolnitve in izboljšave. Narava dela pri nas je taka, da bi človek pričakoval dosti več prijav, saj je tudi prihranek pri nas najlažje izračunljiv. Ljudje sicer delajo, dosti tega naredijo, prijavijo pa ne. Glede pravilnika moram reči, da smo ga že dostikrat popravljali in spreminjali kriterije - kljub temu pa smo z nagradami še vedno precej nizko. Ne vem, ali je nekoliko kriva tudi nevoščljivost ...? Vse skupaj je treba radikalno poživiti!

## TOZD ESO Viktor Kovač

Prijavil sem orodje za krivljenje vijakov. Orodje smo sicer imeli že prej, vendar je zahtevalo od delavca preveč napora, pa še počasi je šlo. Z izboljšavo smo skrčili število operacij in povečali zmogljivost naprave. Odpadlo je precej ročnega dela. Moj predlog je uspel takrat, ko je rudnik potreboval večje število teh vijakov. Prvo leto smo jih izdelali 48 000. Kapaciteta orodja pa je 100 000 kosov. Lani je proizvodnja upadla, ker moramo kupovati skupaj z loki tudi vijake. Kaže pa, da se Trbovlje zanima zanje in se bo tako proizvodnja povečala.

Prvo leto sem dobil okoli 2 400,00 dinarjev nagrade, pozneje pa zaradi nižje proizvodnje malo manj. Glede nagrad smo zelo daleč za drugimi, ki dajejo v ta namen tudi po 10 % prihranka na leto. So pa še druge ovire. Tako recimo ni jasno dogovorjeno, kje je meja med delovno dolžnostjo in pa presežkom teh rednih obveznosti. Tu imajo obratovodje in vodje delavnic zelo odgovorno nalogo, saj je prav od njihovega mnenja velikokrat odvisna končna odločitev komisije. Prav tu pa včasih zaradi čisto osebnih razlogov pride do metanja polen. Sicer pa za naš obrat česa takega ne morem reči. Nasprotno, pri nas prav vodilni delavci spodbujajo k takemu delu. Težava je recimo tudi v tem, da mnogi, sicer iznajdljivi ljudje, sploh ne vedo, da obstaja kje kaka komisija, niti ne, kako in komu predložiti zamisel izboljšave ali izuma. V komisiji bi morali biti tudi ljudje iz proizvodnje.

Skupaj bi se potem morali dogovoriti za merila o nagrajevanju in za mejo med rednimi delovnimi obveznostmi in pa inovacijskim delom na lastno pobudo.

Sam ne bom prijavljal svojih projektov tako dolgo, da se za to ne bo odločila večina tistih, ki tudi delajo na tem področju. Ne bi rad bil izjema. Mogoče bi mi kdo očital željo po velikem zaslužku. Delam pa vseeno na tem. Posebno perspektivo za naše delo vidim v integraciji, ker se bodo zaradi nje najbrž povečale nekatere serije izdelkov. Prav velike serije pa v polni meri prikažejo vrednost izboljšav in izumov.



Takrat so slovesno podelili 77 priznanj, ...

nalizacijskemu delu, pa so postavke za nagrado mnogo prenizke.

Kljub vsem težavam, ki stojijo tej dejavnosti na poti, pa je v neki meri skoraj vsak delavec racionalizator na svojem delovnem mestu.

## In, kaj je vaš največji uspeh?

Zmeraj me je mikalo brezhibno delovanje in ekonomska uspešnost. Primer so vrvenice, ki smo jih vlivali iz sive litine in so se strašno obrabljale. Mi smo prešli na jekleno litino in tako 5-krat podaljšali življenjsko dobo vrvenic.

Skorajda nimamo stroja, na katerem ne bi česa izboljšali. Včasih smo že samo s pravilno izbiro maziva podaljšali življenjsko dobo kake naprave za 100 %. To je posebej pomembno zaradi rezervnih delov, ki so veliko dražji od vgrajenih. Trenutno delamo pri montažah na izvozu Pesje, zato je manj časa za novatorsko dejavnost.

## Vidim, da nekaj pripravljate ...?

Sestavljam pripravo za hidravlično utiskovanje ležajev v ležajna ohišja - predvsem pri valjčkih za transporterje. Doslej smo jih nabijali ročno, s čimer smo jih deloma tudi deformirali. Zdaj bomo to delali hidravlično; hkrati bo opravljeno tudi mazanje ležaja.

Pri ljudeh nimam težav. Če jim pravilno prikažeš pomen in delovanje tistega, kar si napravil, bodo razumeli in sprejeli. Sicer pa je naš delavec nekaj posebnega. Ker nimamo tekočega traku, mora vsakdo znati opravljati več različnih del. Pri delu morajo razmišljati in tako kar naprej povečujejo svoje znanje in delovne sposobnosti. Če pridejo kam drugam, jih zelo visoko cenijo.

## TOZD ESO Ing. Anton Ževart

Kot vodja priprave dela moram že po službeni dolžnosti precej misliti o izboljšavah. Sodeloval

## TOZD PGM Stane Petauer

Na našem obratu smo v začetku čutili pomanjkanje pepela, čeprav ga je bilo v elektrarni več kot dovolj. Problem je bil v transportnem mehanizmu. Poglobil sem se v problem - pri delu pa me je spodbujal tudi obratovodja. Končno mi je uspelo urediti transport tako, da se je pretok materiala povečal za 70 %. Na leto je bilo okoli 33 milijonov prihranka. Nagrada je bila pač tako, za silo ... Drugih najbrž ne more vleči. Če ti projekt hitro uspe, potem je še nekaj, sicer pa ni velike koristi. Pa še tu in tam se ti kdo posmehuje, ker smo se navidez bolj igrali kot delali - tak je pač vsak eksperiment. Z obrata samega pa je bilo veliko razumevanja in tudi sredstva za delo so mi bila ves čas na voljo.

Mislím, da bi morali izvirne racionalizacije pošteno nagraditi.

## TOZD PGM Mile Maksimovič

Napravil sem izboljšavo pri šobi, kjer izhaja masa za opeko. Filc se je hitro umazal in smo morali večkrat ustaviti stroj. Tam sem stvar toliko izboljšal, da ni več zastojev. Naredil sem tudi drugačen ustnik M2 - za izdelavo opeke za predelne stene. Zastoj pri izdelavi ustnika je odpadel, odpadlo pa je tudi eno delovno mesto.

Pravilnika nisem prebiral. Je pač tako; če ti uspe, si dobrodošel, če ne uspe, pa se ti utegne kdo posmehniti. Ponavadi prav tisti, ki se zadovoljijo z ustaljenim načinom in ne premišljajo o čem novem.

Je pa še nekaj; tehnologija izdelave EF opeke in malt je v svetu že čisto domišljena. Treba je torej iti ven in pogledati, pa bo marsikateri problem odpadel.

## TOZD PP Ing. Vinko Gostenčnik, predsednik komisije

Komisija za racionalizacije pri RLV se sestaja po potrebi, obvezno pa vsakih 14 dni. Pri pretresanju predlogov imamo seveda nevšečnosti, ker vsi predlogi niso povsem konkretizirani in opremljeni s potrebnimi izračuni. Razumem, da je marsikomu težko izdelati predračun ekonomskega prihranka, ker to pač ne sodi v okvir njegove strokovnosti. Nerodno je to, da ne nagradimo idej vnaprej, ampak šele realizirane zamisli. Tudi kriteriji so nesorazmerno postavljeni, ker ni povsod bistven samo ekonomski efekt. To že poskušamo marsikje popraviti.

Največ prijav dobimo iz klasirnice in elektrostrojnih obratov. Ponekod pa te dejavnosti sploh ni. Dosti vpliva na to tudi različna narava dela. Procent nagrade trenutno ne stimulira racionalizatorstva. Morda je tako nizkemu odstotku kriva tudi bojazen, da predračuni prihrankov niso vselej realni. V tem primeru recimo inženir in navaden delavec nista v enakopravnem položaju, ker si prvi zna poiskati dejavnike, ki mu višajo predvideni prihranek, drugi pa temu ni kos. To preverjanje bi morala opravljati neka posebna skupina.

Delavci nasplošno sprejemajo izboljšave, če jim te olajšujejo delo. To pa je že nekakšna moralna nagrada za racionalizatorja.

Pri razmejevanju med delom, ki sodi v normalne okvire in pa med preseganjem teh okvirov smo se preveč naslanjali na besedo vodilnih ljudi. Na zadnjem sestanku smo nanje apelirali, naj se odločijo za milejše kriterije in tako sprostito intelektualne zmogljivosti delavcev.

Sam imam tri, štiri predloge, ki smo jih že realizirali, nekaj želez pa še držim v ognju. Moji največji uspehi so bili:

- zmanjšanje vodnega pritiska v jami,
- zaščita na stroju PK-3 in
- strojček za popravilo objemk ločnega podporja.

Zdaj je treba rešiti problem jamskega transporta, delamo pa tudi na manjših sprotih izboljšavah.

Našemu delu bi koristilo, če bi rudnik poslal vsako leto nekaj racionalizatorjev v tujino. Tujaja literatura je dostopna, težave pa so z jeziki. Koristno bi bilo koordinirati prevajanje strokovnih člankov med rudniki v Sloveniji. Naposled je to sodelovanje prešibko. Vendar pa smo nekaj tehničnih rešitev prevzeli eden od drugega. Zdaj moramo rešiti zaostale predloge, določiti realizatorje, boriti se moramo za to, da racionalizacijo uvedejo povsod, ko enkrat do

nje pride. Tu bi morala nekaj narediti tudi strokovna avtoriteta članov in sodelavcev komisije.

v.o.

## Članku v dopolnilo

Iz resolucije o družbeno ekonomski politiki in razvoju SR Slovenije, sprejeti 27. decembra 1973 v republiški skupščini, ter neposrednih nalogah z njo v zvezi v letu 1974.

DELO - 27. december 1973, stran 3

V 1974. letu bo, kot že rečeno, družbenoekonomski razvoj pod vplivom neugodnih mednarodnih gospodarskih gibanj v zahodnem svetu, kar bomo huje občutili, če ne bomo pravočasno ukrepali. Po drugi strani pa so tu še nekateri domači problemi, od preskrbe z električno energijo do nezadostno obvladanih inflacijskih gibanj. Vse to bo vplivalo na rast dohodka v združenem delu in na njegovo razdelitev. Zato mora biti naša usmeritev v maksimalno izkoriščanje vseh rezerv, ki obstajajo v slovenskem gospodarstvu in v družbenih službah, v vsaki organizaciji združenega dela in v narodno-gospodarskem merilu. Te rezerve so v učinkovitejši or-



Ing. Gostenčnik - Največ prijav dobimo ...

ganizaciji dela, v nezadostni izkoriščenosti živega in minulega dela, v boljši poslovnosti in učinkovitejšem investiranju, v varčevanju, zbiranju in izkoriščanju odpadnih surovin, v večjem materialnem in moralnem spodbujanju k racionalizatorstvu, iznajditeljstvu, inovacijam, v novih tehnoloških dosežkih, v izpopolnjevanju ukrepov na področju standardizacije kvalitete proizvodov in tehničnih normativov, zlasti pa še v splošni usmerjenosti k varčevanju na vseh področjih družbenega in gospodarskega življenja. Bitka za varčevanje in racionalno gospodarjenje mora zajeti vse družbene strukture kot trajna kvaliteta v gospodarstvu, družbenih dejavnostih in vsakdanjem življenju.

## Dopisujte v svoje glasilo

### PREKLICUJEM

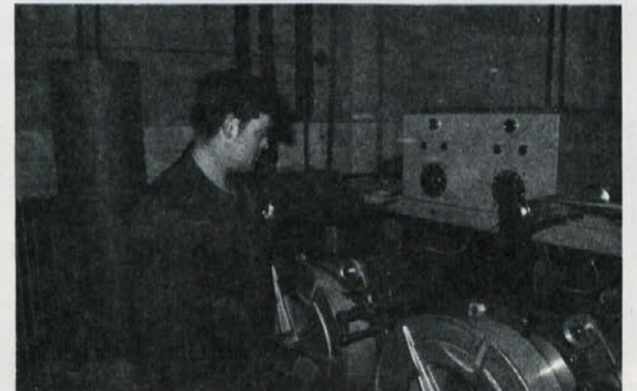
- plačilni kartonček RLV, št. 506 - Ivan Štöber /Lopatnik 6, Velenje/.

## Aktualni pogovor

### Ing. Dragan Rogič o PZS

Kdaj je nastal obrat plastike?

Nastal je leta 1970 po sklepu delavskega sveta RLV. Glavni vzrok je bila potreba - zaposliti invalide iz proizvodnje premoga. Zato smo skle-



nili, da bi bilo dobro uvesti še kakšno dejavnost, ki bi zahtevala manj fizičnega napora, a bi vendarle bila dovolj akumulativna. Prvi predmet proizvodnje so bili plastični trakovi za zavijanje, ki so močan nadomestek jeklenim trakom. Ta artikel smo v Jugoslaviji prej v glavnem uvažali. Kljub temu smo imeli v našem obratu v začetku težave s tržiščem, ker smo ga premalo proučili. Proti koncu leta 1971 so se pojavile zaloge, ki so slabovplivale na naše delo, saj nekaj časa nismo mogli izkoristiti vseh strojnih kapacitet. Sicer pa je to deloma razumljivo zaradi povsem nove proizvodnje, posebno še, ker gre za tako široko uporabljen industrijski proizvod kot je naš. Že v naslednjem letu so se stvari bistveno spremenile. Lani smo uspeli prodati vse, kar smo proizvedli. Danes nimamo v skladišču niti enomesečne proizvodnje, ki bi jo sicer zaradi popolnega asortimana morali imeti. Je pa v zvezi s trakom še en problem. Ni ga težko prodati, vendar želi kupec kompletirano blago. To pa pomeni, da moramo ponuditi poleg traku tudi ustrezne sponke in spenjalne naprave. Torej smo morali uvesti tudi proizvodnjo tega pribora. V ta namen smo se povezali z Rudarskim šolskim centrom, ki je prevzel izdelavo spenjalnikov. Da bi lahko prišli do avtomatskih spenjalcev, smo morali iskati pomoč pri znanih svetovnih tvrdkah, ki se ukvarjajo s podobno proizvodnjo. Navezali smo stik z neko ameriško tovarno, s katero bomo kooperirali. S tem v zvezi pa bo nastopil problem strokovno usposobljenih delavcev, ki jih bo zahtevala nova proizvodnja.

Kako je s proizvodnjo za potrebe RLV?

Obrat zaščitnih sredstev je bil formiran že veliko prej, v sklopu elektrostrojnih obratov. Trenutno šteje 22 ljudi, njihova proizvodnja pa je tehnično popolnoma drugačna kot proizvodnja v oddelku plastike. Ker gre za zelo majhne serije, delajo večji del ročno in je zato njihova lastna cena proizvoda zelo visoka, obračunana prodajna cena je sicer zaradi boljše kvalitete nekoliko višja od dnevnih tržnih cen, vendar še zmeraj prenizka, da bi lahko pokrila proizvodne stroške.

Kakšno je trenutno stanje v obratu plastike?

Ob ustanovitvi smo imeli vsega 6 delavcev in 2 uslužbenca. Delali smo v treh izmenah, ker je to omogočal način dela. Zdaj nas je v obratu že 40. Od 11 milijonov 190 000 dinarjev prometa v lanskem letu /samo na plastiki/ bomo dosedli letos že 33 milijonov 500 000 dinarjev prometa. Produktivnost dela je pri nas razmeroma visoka, saj dober 1 % zaposlenih ustvari kar 4 %

skupne realizacije RLV. Kot pove že prej omenjena številka, bo proizvodnja letos za 300 % večja od lanske. To bomo dosegli predvsem na račun nove proizvodnje sintetičnih niti in plastične embalaže. Vsa nova proizvodnja je praktično že prodana, tako da se težave z zalogami ne bodo ponovile. Precej časa smo premišljevali, s katerim proizvodom bi lahko dosegli velike serije. Zato sem tudi obiskal nekaj sejmov in znanih firm v tujini. Pretehtali smo tudi, kaj v Jugoslaviji uvažamo in kaj izdelujemo sami. Nazadnje se je pokazalo, da je lahko prav prehrabena industrija, ki doživlja nesluten razmah, najboljši kupec naših izdelkov. Tako smo se odločili za izdelavo plastične embalaže za jogurt in druge mlečne izdelke.

dite, je pri nas amortizacijska stopnja izredno visoka zaradi potreb po investiranju v nove programe - to pa je tudi začasna ovira, da ne moremo toliko vlagati v družbeni standard.

Kolikšni so vaši osebni dohodki?

Osebni dohodki znašajo približno 10 % od bruto realizacije. Poprečna dnina za tromesečje velja 98 dinarjev. Skupnega plačilnega zneska za invalide pa ne sestavljajo samo dnine, pač pa tudi razlika za osebni dohodek, ki jim pripada zaradi invalidnosti. Osebni dohodki so usklajeni v okviru RLV glede na podobno zahtevnost delovnih mest.



Kako torej tečejo posli v zvezi z novo investicijo?

Svet delegatov RLV je na zadnji seji odobril naše načrte. Za dobavitelja opreme smo izbrali italijansko firmo COVEMA. Proizvodnja bo na novo zaposlovala kakšnih 25 delavcev in bo dala letno okoli 25 milijonov dinarjev bruto realizacije. Dobavni rok za opremo je mesec maj tega leta, junija pa naj bi že stekla proizvodnja. Kredit v višini 132 milijonov LIT smo dobili pri Ljubljanski banki za dobo 7 let. V zvezi z nabavo surovin ne pričakujemo posebnih težav.

Kam usmerjate sredstva, ki izhajajo iz višje produktivnosti vašega obrata?

Obrat plastike se zelo hitro razvija in zato nikoli ni dovolj sredstev za investiranje. V času po ustanovitvi formalno nismo prikazovali dobička, v resnici pa so šla vsa ta sredstva v pospešeno amortizacijo. Ta pospešitev je bila nujna, če upoštevamo, da smo se prav pionirsko vrgli v delo, da smo v enem tednu postavili stroje in začeli delati v adaptiranih prostorih v sestavu obrata zaščitnih sredstev. Potem se je oddelek plastike preselil v staro elektrarno. Imamo že lastno konstrukcijo pribora, planiramo pa tudi svojo razvojno službo ter ostale službe, kot so priprava dela, kontrola itd. Kot vi-

V kaj je trenutno najbolj usmerjena skrb vaše TOZD?

Predvsem moramo poskrbeti za to, da bo invalid deležen materialnega in čisto človeškega priznanja, ki si ga je zaslužil z minulim delom. Mislim, da naš obrat to funkcijo ves čas opravlja.

Razgovor vodil  
Vinko Ošlak

Odbor za vseljuski odpor Rudnika lignita Velenje

OPOMIN ZAMUDNIKOM

Moške v kolektivu, ki so kljub obvestilu v Informatorju št. 5 z dne 12. februarja zamudili zadnji rok za dopolnitev podatkov o njihovi zdravstveni sposobnosti ter šolski in strokovni izobrazbi, opominjamo, da to store v naslednjih dneh, najkasneje 10. marca 1974 - v sobi 21 rdeče zgradbe splošne uprave rudnika. S sabo naj prinesejo vojaško knjižico ter potrebna zdravstvena in šolska dokazila.

Vinko Ošlak  
NOVO V KNJIŽNICI /3/

## RAZSTAVA SLIK Slavka Koresa

Prav za Prešernov preznik so v razstavnem prostoru velenjske knjižnice odprli razstavo akademskega slikarja prof. Slavka Koresa iz Maribora. Slavko Kores je tudi znan likovni pedagog in dela kot predstojnik oddelka za likovni pouk na pedagoški akademiji. Doslej je imel že več kot trideset razstav, od teh nekaj tudi v tujini /Goteborg, Lund, Greenwich, Pariz, London, Passan, Berlin idr./. Ob tej priložnosti razstavlja 21 del, ki so vsa narejena v oljni tehniki.

Kar najprej pade v oči, je tematska zamisel, kako se ambient in stvari v njem pomešajo - ne samo med ljudi, ampak tudi med posamezne dele enega samega človeškega telesa. V slikah, kot so npr. Izgubljeni, Poskus rešitve, Obdobja življenja, je prisotno nekakšno biblično - mitološko vzdušje, ki je preko likovne fantastike sinhronizirano s pojavi sodobne človekove tesnobe in razdejanosti. Najbolj prepričljivo deluje olje Obdobja življenja, ki se za razliko od nekaterih ilustrativnejših in barvitejših, zadovolji s skromno paletto zelene barve, pa v svoji kompozicijski in barvni čistosti vendarle deluje najbolj monumentalno in izrazno. Zelo zanimiva je tudi slika Zlato jabolko, ki s svojo magično izzivalnostjo naredi, da se iz obrazov, ki so potopljeni v vsakdanje dolgočasno klimo, svetijo zelene oči transracionalnega hrepenenja. Zlata površina zaželenega in večno iskanega jabolka vzdržuje elemente človeške živosti v nenehni napetosti, da se ne sesedejo v nasilno belino, ki jih grozeče obkroža.

Koresova razstava je prijetna osvežitev za velenjski razstavni prostor - in kazalo bi tudi naprej ostati pri tem nivoju razstav.

## Dorđe Radenković DRŽAVNIKI NAŠIH DNI

Dorđe Radenković je znan beograjski novinar. Njegova "specialiteta" so portreti znanih političnih osebnosti sedanjega časa. V knjigi, ki je konec lanskega leta izdala Mladinska knjiga, imamo zbrane prikaze Hruščova, Brežnjeva, Nixona, Kissingerja, Brandta, Pompidouja, Golde Meir, El Sadata, Heatha, Franca, Castra in še nekaterih drugih, ki so dali pečat politiki zadnjih dvajsetih let. Pisanje je zmes biografskih podatkov in intimnejše anekdotičnosti. Posebno zanimivo je npr. brati, kaj vse si je privoščil Stalin s svojimi sodelavci - konkretno s Hruščovom. Knjiga je zanimiva predvsem tudi zato, ker odgrne zaveso uradnih poz in kajkrat pokuka tudi v čisto vsakdanje človeške plati življenja.

## Dragoslav Mihailović KO SO CVELE BUČE

Redkokdaj zataji pri srbskih pisateljih tisto, kar pri njih najbolj občudujemo. To pa je slejkoprej neugnana živahnost in svežina, ki zaobjemlje kdaj pa kdaj tudi resne situacije, pa se vseeno ne boji, da bi jih deformirala. KO SO CVELE BUČE je pisanje o boksarskem šampionu, ki živi na Švedskem in se z dokajšnjo dozo slovanske melanholije predaja spominom, ko je kot paglavec, in pozneje kot dozorevajoč fant, čisto po svoje doživljal prve čase svobode, pa udarce ob informbiroju - in najbolj seveda tiste

udarce, ki ti jih zadajajo najbližje živeči. Vodja huliganske tolpe Apaš posili njegovo sestro, da ta naredi samomor; naš junak ga išče, dokler ga na dan odpusta iz vojske ne najde v sanatoriju in ga potolče do smrti. Tako se nima umakniti drugam kot čez mejo, kjer se ga pollaščajajo emigranti, nato na Švedsko, kjer se poroči, a tu in tam ga zopet "prime", zboli, kot pravijo Švedi, ki ga ne morejo razumeti; takrat se zapelje čez mejo in vsaj kakšno uro sedi v avtu in gleda v ljudi in pokrajino. Nato nazaj k svoji Inge, zmeraj pa ostane čudni, samo nam razumljivi nemir.

Knjigo je izdala MK leta 1973.

## Marijan Tršar SPREHOD PO PARIŠKIH GALERIJAH

Do nedavnega Slovenci sploh nismo imeli knjig, ki bi nas popeljale v zanimivosti likovnega sveta. Šele v zadnjih letih smo dobili zbirke monografij, Peičev Uvod v spoznavanje likovne umetnosti, Tršarjevo Hojo za poustvarjeno lepoto, Rotarjevo Likovno govorico - in nazadnje še splet meditacij o mojstrovinah upodablajoče umetnosti, ki jih je avtor spoznaval v Parizu. Med ljudi je še vedno premalo prodrta zavest, da sliko - prav tako kot knjigo - na neki način beremo. Za branje pa je potrebno znanje posebnih znakov - v knjigi črk. In kaj so ti znaki v likovni umetnosti? Ponavadi se pri gledanju slike zadovoljimo z nekim splošnim vtisom - povsem nepoučeni pa samo ugotavljajo, čemu je slika podobna in hočejo tako prepoznati tisto, kar slika prikazuje, namesto slike same. Zelo malo pa je tistih, ki bi doumeli govorico slike ali plastike, ki bi zasledili v umetnini MISEL in ČUSTVO, ki sta umetnika vodili pri delu. Toda kdo nas je takšnega branja sploh kdaj učil? V naših šolah se učimo samo ene pismenosti; tiste najbolj enostavne, ki je narejena iz 25 znakov - kvečjemu še kaj slišimo o jeziku glasbe; o govorici upodablajoče umetnosti pa seveda ni sledu. Zato se ne smemo čuditi, če so ljudje vse bolj sušnji tiskanega sporočila, ko pa jim počasi odmirajo organi za čitanje neposredne narave, ki je vedela starim toliko povedati.

Knjiga Marijana Tršarja, ki govori v prvih dveh poglavjih o slikah in kipih vseh dob - v zadnjih dveh pa o Picassu in Matissu, je trenutno najboljši vodnik na slikarskem področju. Avtor zna z besedo, ki je po sugestivnosti adekvatna opisanemu predmetu, pričarati niz doslej neznanih razpoloženj in asociacij. Čeprav knjiga ni razkošno opremljena in ima le črno bele reprodukcije, pa nam daje Tršarjeva beseda toliko več spoznavnega užitka, da se uspešno kosa z mnogo dražjimi edicijami te vrste, ki imajo sicer polno barvnih reprodukcij, teksti pa so več ali manj faktografski. Didaktično - esejistična narava Tršarjeve knjige nam bo močno približala sporočilo likovne govorice, na katero nas ni doslej skoraj nihče opozarjal.

Delo je izdala Slovenska matica v Ljubljani.

## Premišljevanje ob Prešernovi glosi

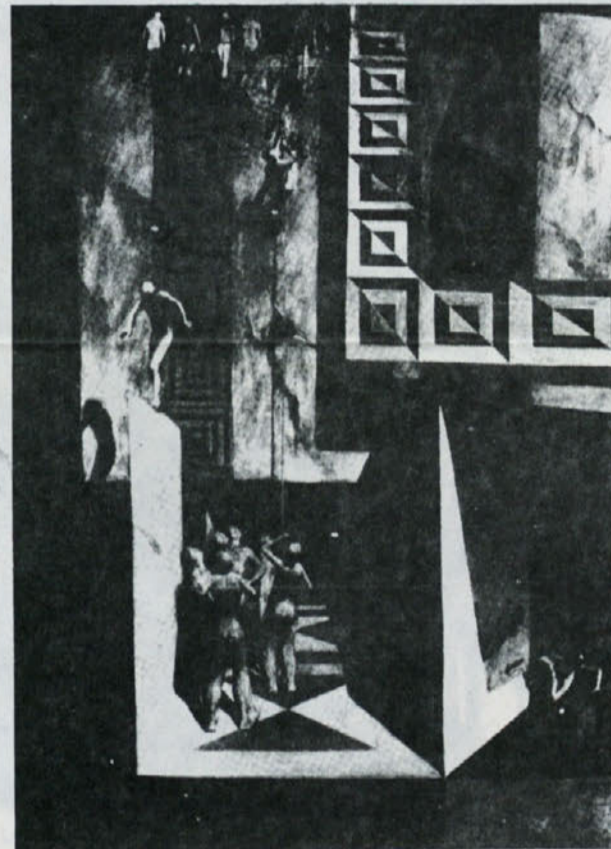
"Slep je, kdor se  
s petjem ukvarja, ..."

V čem je ta slepota, ta tema, ta zagrajenost! V času Prešerna in v času Gajška? Prvi stavek štirivrstičnega mota Prešernove glose meri na socialno bedo in osamljenost pesniških genijev svet: Homerja, Ovida, Danteja, Cervantesa ...

Ne bi kazalo izgubljati besed o tem, da socialna beda umetnika tudi danes - in tudi pri nas še ni odpravljena. Kljub temu, kar je zapisal Ki-

drič: "Protislovje med izpovedjo Prešernove velike umetnosti in našo resničnostjo je končno-veljavno ukinjeno." In kljub temu, kar je povedal Janez Vipotnik ob letošnji podelitvi Prešernovih nagrad, da namreč položaj umetnika pri nas še nikoli ni bil tako trden ... /Sam znesek nagrade ni večji, kot pa je denar, za katerega opehari družbo kak spreten avtoprevoznik v enem mesecu .../

Materialna revščina umetnikov ni preteklost, ni zgodovina; kolikokrat je Cankar dvignil honorar za še ne napisano delo pri založniku Schwentnerju ... pri nas pa imamo založbo, ki tudi po tri leta ni poravnala obveznosti do pisatelja. Gregorčič si je s honorarjem za svoje pesmi kupil hišo in posestvo, danes pa s honorarjem za takšno knjigo ne bi mogel plačati niti strojepiske ...! Literarne revije lahko izhajajo ob stalnem draženju papirja in tiska le tako, da že deset let niso povišale niti nominalnih honorarjev. Ali niso ta očitvidna dejstva strahovit ugovor vsemu optimističnemu leporečju mnogih, ki se enkrat ne leto pri aperitivu spomnijo kulture, pri tem pa pustijo, da Gajšku odklopijo elektriko in mora pisati pri petrolejki. Res je, da bo šlo preko samoupravnih dogovorov za kulturo več denarja; toda komu? Vsekakor več netalentiranim amaterskim skupinam, ki imajo dovolj časa za finančne boje, kot pa resnim ustvarjalcem, ki samoniklo delajo in nimajo časa hoditi na sestanke raznih odborov in konfe-



Slavko Kores - Poizkus rešitve, olje

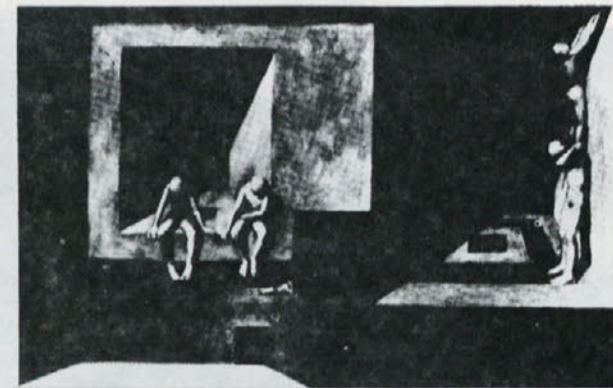
renc ... Pod krinko delavske kulture želijo nekateri vsiliti podpoprečne izdelke, namesto da bi ravno delavskemu razredu ponudili najvišje, do česar se je že povzpela nacionalna in svetovna kulturna ustvarjalnost.

"Kranjec moj  
mu osle kaže;"

Kaže mu jih leta 1840, kaže mu jih tudi leta 1974 ... Gledam programe in poročila raznih "forumov", ki govore o kulturi, pa v njih ne vidim duha Prešerna, Cankarja, Župančiča, tudi ne duha sodobnih literatov, glasbenikov in upodablajočih umetnikov. Vse je zasnovano zgolj kot nekakšna brezbarvna, hladna akcija, ki ničesar ne izpoveduje, pač pa se samo vpiše v letna poročila te in te dejavnosti. Še zmeraj se nismo odločili za razlikovanje med slabšim in boljšim; pri vseh poklicih in dejavnostih zahtevamo določeno strokovno znanje, neredko celo moralno-politične kvalitete. Pri kulturiteh kriterijev ne poznamo. Pridi kdorkoli, vedno si dobrodošel, da imaš le dobro voljo in lepe želje ... Ali je čudno po vsem tem, da ne spoštujemo več znanega gledališkega igralca, ko pa

tudi sosedov Anzej menda igra v nekem društvu; da ne cenimo več sposobnega pesnika ali pisatelja, ko pa tudi Štefek baje nekaj piše in so mu že objavili v Lovcu in Anteni; da ne znamo gledati vrednih slik in plastik, ko pa je prav tu pred nosom kak Karlek, ki v tako živih barvah slika jabolka, rože, ribe ... ali je še potrebno naštevati? Namesto, da bi iskali v kulturi nekaj izjemnega, kar ne srečamo vsak dan, česar ni v supermarketih, nam bolj godi siva množica netalentiranih mazačev - in mislimo, da smo veliko naredili za slovensko kulturo, če smo podprli njihovo početje.

Z ene strani razsipavanje s sredstvi za dvomljive ali vsaj povprečne projekte; ob tem pa se nehote vprašam, kje so časi, ko so po kavar-



Slavko Kores - Izgubljeni, olje

niških mizah ležale literarne in znanstvene revije, ko se je mladina prerivala pred tiskarno za izvode Ljubljanskega zvona, ko so se tisti, ki so hoteli kaj veljati, pogovarjali o književnosti, slikarstvu, glasbi, kje je čas, ko je tovarna za predelavo kave izdajala tudi literarno glasilo, ki si ga dobil kot prilogo zraven zavitka /Domači prijatelj - ured. Zofka Kvedrova/, kje so časi, ko so se veliki revolucionarji in voditelji delavskega gibanja živo ukvarjali z umetnostno problematiko /Lenin, Plehanov, Moša Pijade, Tito, Kidrič itd./ . Nikola Tesla je ob vsej svoji zaposlenosti našel čas, da se je dodobra seznanil z evropsko literaturo in celo znal najboljša dela na pamet v originalnih jezikih - v Ameriki pa prevedel v angleščino izbor srbskih narodnih pesmi ... S čim podobnim se more pohvaliti današnji čas? Veljavni možje zmorejo katero reči komaj še o nogometu in košarki, na mizi v kavarni utegne ležati kvečjemu še kaj golega ali revolversko nasilnega, industrijski izdelki so že sami po sebi bolj dragi kot pa kvalitetni - kje še, da bi jih spremljalo kaj kulturnega, v vseh slojih in okoljih se uveljavlja poenoten nezanimiv žargon nasilnosti, oblastnosti, kajkrat tudi skrajne podivjanosti človeškega bitja. Z lepo mislijo in vzvišenim čustvom se očitno ukvarjajo samo še bolniki - telesno zdravi in uspešni ljudje za kajtakega ne najdejo časa in jim takšen opravek tudi ne bi bil dovolj resen.

"Pevcu vedno  
sreča laže, ..."

Temeljno nerazumevanje Marxovega pojmovanja o vlogi materialne osnove je povzročilo usodno zablodo v vsem našem javnem in osebnem življenju. Ko je Engels govoril ob odprtem Marxovem grobu in ob tej priliki nanovo pojasnjeval že iz latinske klasike znani rek: "Primum vivere, deinde philosophari ..." /Da bi lahko filozofiral, moraš najprej živeti/; in ko je pri tem dejal, da moramo najprej jesti - ni mislil, da je treba do srčnega infarkta požrešno žreti; ko je dejal, da se je najprej treba oblačiti, ni imel v mislih razkošne garderobe ruske cesarice Jekaterine Romanovne, pa tudi ne razkošja kakih sodobnih manekenskih osebic, ki vso zavest utaplajo v skrb za tekstilne variacije; in ko je govoril, da je najprej treba stanovati, je najbrž imel v mislih čisto normalno človeško prebivališče, ki naj služi osnovnim človeškim potrebam; prehranjevanju, spanju, higieni, izobraževanju in zabavi. Torej nikakršnih razkošnih vil in vikendov, dvorcev in bahatih

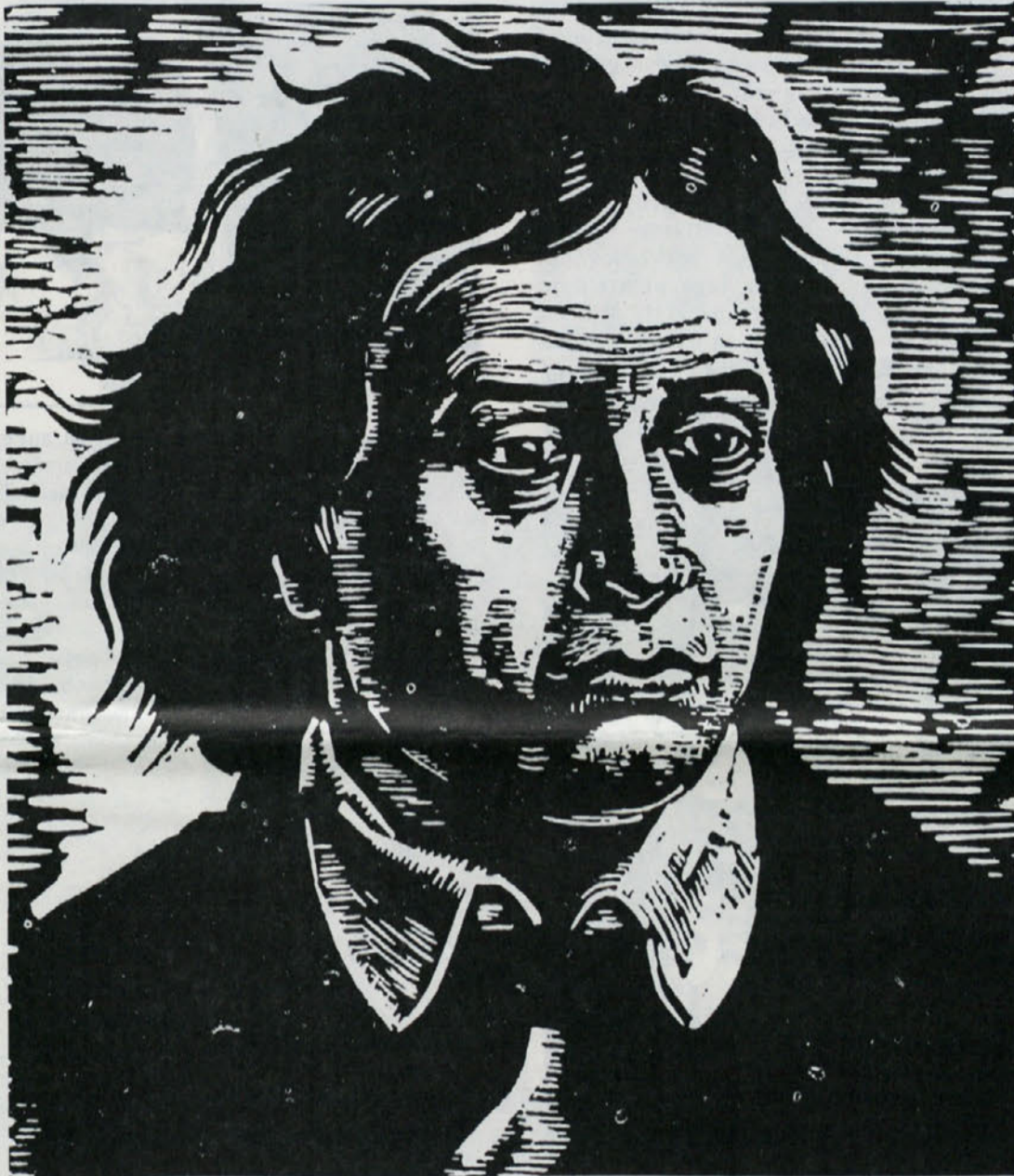


hiš z ošiljeno ograjo ter napisom; moj dom - moj mir ... Če bi tako napak razumeli Engelsa, ki je tu v bistvu povzel Marxove misli, bi nikoli ne prišli do drugega, namreč, da bi tudi filozofirali. Filozofiranje pa je - zopet po Marxu - duhovno orožje proletariata za njegovo osvoboditev. In k temu orožju sodi tudi kultura, sodi vsa umetnost - da ne ponovim stotič za Brankom Rudolfom, kaj je govoril Lenin mladincem 1920. leta. Pevcu torej laže sreča, ko misli, da govori človeškim ušesom, pa govori zgolj uhljem, ki so že povsem brez občutka za finejše tresljaje. Gluhi in polslepi ljudje hodijo okoli, govorijo in odločajo o nekakšni kulturi, umetnine pa čakajo na svojega princa, da se prebudi iz sna in si jih vzame ...

zastoj so nam na voljo v opazovanje in spoznavanje ljudje z vsemi njihovimi lastnostmi in medsebojnimi odnosi; zastoj je nazadnje toplina in dobroti ljudi, ki nas imajo radi; zastoj je kompleks fizičnih in razumskih moči v nas, zastoj - ali vsaj zelo poceni je izobraževanje v knjižnicah, muzejih, galerijah; čisto poceni so gledališke in glasbene predstave, tudi radio ne stane veliko ... In tisto, kar družbe vseh časov razglašajo za najvišje dobrine; poštenje, pogum, odkritost, modrost, preprost značaj - vsega tega ni na trgu, to se dobi le med nami, ljudmi, papirnata potrdila tu ne štejejo, vse je v načelu dosegljivo vsakemu. In družba, ki vse moči posveča pridobivanju in čaščenju denarja /glej denarni fetišizem pri Marxu/, za katerega

ganja uteži razvijemo svoje telo do neslutnih razsežnosti in razmerij proporcev. Vadenje zahteva samo toliko samodiscipline, da se vsak drugi dan spraviš za kako uro k utežem, ki jih lahko kupiš ali pa narediš sam, da použiješ do 5 000 cal. na dan in da se ne ukvarjaš z nobenimi drugimi neumnostmi /v knjigi ne piše, ali so tu mišljene ženske/. V šestih mesecih rednega vadenja si tak, da z lahkoto presežeš vse norme pri izkopu premoga in pri popoldanski izgradnji hiše. Ko greš letovat v Fieso, nobeni dami ni, da bi gledala po morju in ladjah, ker ji oči kar ne bodo mogle zlezti iz gub tvojega mišičevja. Knjigo se torej vsekakor splača prebrati; saj ne za to, da bi po njej zares vadil, tega tako ali tako ne boš - pač pa za lepše sanje o tem, kaj vse bi lahko bil, pa nikoli ne boš, ker se ti - pač ne ljubi ...!

v.o.



"on živi,  
umrje brez dnarja."

Resnično, denar je popolnoma zamenljiva reč, vsaj zdi se tako, da lahko dobimo zanj vse - in od tod tudi tista histerična skrb, da bi ga bilo čimveč, pa ga ni nikoli zadosti, in nam z ostro črto riše našo obzornico ... Toda, kaj se v resnici sploh da dobiti za denar? Pravzaprav zelo malo, od pomembnih stvari skoraj nič! No, hrano, obleko, plačano stanovanje, toda to niti ne stane toliko, če vsaj malo prizanašamo telesu; potem pa večidel brezvredna šara in krama, ki nam zgolj polni shrambe in krivi hrbet, kadar jo prenašamo. Toda, kdo se še spomni starega Biasa, ki je bežečim sorojakom iz gorečega mesta, ki so kot ponoreli vlačili obložene vozove rešenih reči, mirno pojasnjeval: "Omnia mea mecum porto!" Vse svoje nosim s seboj. Ker je bil filozof, je pač naravno, da je vse, kar je vrednega, nosil v glavi - koliko pa se jih med nami lahko pohvali s takim udobjem? In kaj se dobi zastoj? Skoraj vse, kar je kaj vredno. Vse lepote prirodnega sveta, vse duhovno izročilo naroda, vse sanje in vizije človekove duše,

se tako nič dosti pametnega ne dobi; duha pa potiska v obrobje bivanja, dela počasen, a gotov samomor, katerega prvi znaki so že danes predmet naše skrbi. Huliganstvo, narkomanija, zlorabe in podkupovanje, so le vrh ledene gore, ki je viden. Pravo telo gore se začinja pod gladino. In kadar se tisto premakne v svojih tečajih, se sesuje naša hišica, zgrajena vedno bolj iz kart povampirjene lakote sitih, pa vedno manj iz veziva kultiviranih osebnosti in neodtujenih odnosov ...

v.o.

## Še iz Knjižnice

Dr. Miloš Mraković  
SNAŽNO TIJELO  
ZA 6 MESECI

/Tečaj za početnike i napredne provjeren od  
sovjetskih šampiona/

Pred nami je že druga izdaja brošure, ki nas  
pouči, kako lahko s sistematičnimi vajami dvi-

Za boljšo  
razumljivost /3/

## Filozofija

Ime je grškega izvora: filein - ljubiti, sofia - modrost.

Filozofija je nastajala hkrati na treh področjih sveta: na Kitajskem, v Indiji ter v antični Grčiji. Povsod že dosti pred našim štetjem. Filozofija je ob svojem nastanku predstavljala vse urejeno človeško znanje o človeku in vesolju, pa tudi o zavesti. Danes so posebne znanosti tiste, ki odgovarjajo na vprašanja o posameznih področjih sveta. Filozofiji je ostalo torej mišljenje o najsplošnejših principih bivanja in ravnanja. Predvsem pa to, čemur nobena znanost ni kos, da namreč odgovarja na vprašanje - ČEMU - torej išče nekakšen etični smisel človeškemu delovanju. Marx pravi, da je filozofija proletariatu duhovno orožje za preobrazbo sveta. To pa pomeni, da bi predvsem delavci morali spoznavati filozofijo prav zaradi svojih praktičnih nalog v razrednem boju. Navajamo nekaj del, ki bi lahko dala prvo informacijo o tem predmetu - in ki so dosegljiva v slovenščini: J. Kos; Temelji filozofije, K. Vorländer; Zgodovina filozofije I, II. B. Russel; Modrost zahoda, F. Engels; Antidürring, K. Marx; Nemška ideologija.

## Ideologija

/idea = misel, logos = beseda/

Po Marxu je ideologija razredno omejena zavest o družbi. Torej nekakšna napačna zavest, ki jo Engels imenuje - duhovno nadomestilo za srečo. Z razvojem delavskega gibanja /nekako pri Leninu/ je ideologija tudi duhovna nadstavba družbe, oz. njenega revolucionarnega dela - proletariata. Kritika ideologija je jalova, če v njej ni tudi kritike njej pripadajoče družbene realnosti. Smisel take kritike pa je v tem, da se ta realnost spremeni.

V današnjem jeziku razumemo pod ideologijo skupek vseh naziranj o družbeni ureditvi in o medčloveških odnosih. Ideologija ni samo znanstveno ugotavljanje, ampak je v njej prisotna tudi vizija bodočnosti /za nas npr. komunizem/.

## Ideološki boj

Delavsko gibanje se ne spopada z buržoazijo samo na gospodarskem in vojaškem področju, ampak tudi ideološko; nazorom buržoaznih ideologov zoperstavlja svoj lasten nazor. Nazor organiziranega delavstva pa je znanstveni soci-

alizem, ki sta ga formulirala Marx in Engels - in ga kratko imenujemo kar marksizem. Znanstveni socializem pomeni, da se da znanstveno /dokazljivo/ ugotoviti, kako poteka družbeni razvoj, s tem pa tudi predvideti glavna načela bodoče družbe - in najti primeren način za temu ustrezno preobrazbo sveta.

#### Ideološko izobraževanje

Delavci se lahko učinkovito organizirajo v boju zoper kapitalizem samo tako, da se zavejo samega sebe in svoje zgodovinske vloge. To samozavedanje pa ni možno brez dobrega poznavanja zgodovine in filozofije - ter nazadnje vsega, kar je ustvaril človeški duh. Lenin je leta 1920 v govoru moskovskemu zboru komsolovcev dejal tudi to, da NE MORE BITI KOMUNIST TISTI, KI SI NI OSVOJIL VSEH ZAKLADOV ZNANJA IN UMETNOSTI, KI JIH JE USTVARILO ČLOVEŠTVO.

To je popolnoma razumljiva zahteva, če upoštevamo dejstvo, da je znanje najmočnejša sila današnjega sveta. Tisti, ki hoče ta svet spremenjati /avantgarda/, pa mora biti vsaj eno lekcijsko pred drugimi.

## Humanizem

/lat.: homo = človek, humanum = človeški/

Že nekateri grški misleci so trdili, da je človek merilo vseh stvari. Iz te misli sledijo zahteve, naj spoznavanje odgovarja na človeška vprašanja, torej ozirajoč se na njegove potrebe. Humanizem je tudi prizadevanje, da bi bili medčloveški odnosi čim boljše. V zgodovini je bilo več obdobij, ko so se zaradi razpadanja starih družbenih odnosov, pojavile izrazitejšje človekoljubne ideje /stari Rim - stoiki, novi vek - renesansa, husitstvo, Erazem Rotterdamski, predrevolucijska doba; Tolstoj, Gorki .../.

Socialistični humanizem temelji na Marxovi analizi družbe, iz katere sledi, da je vir nasprotjem med ljudmi predvsem odtujevanje proizvoda od delavca; v višji fazi industrijske proizvodnje pa tudi razvrednotenje njegovega edinega "kapitala" - delovne sposobnosti in znanja /tekoči trak/. Pravi humanizem je dosegljiv samo preko revolucionarnih sprememb družbe, ki bodo delavcu vrnilo kontrolo nad tem, kar proizvaja.

Humanizem v kulturno znanstvenem pogledu pomeni zanimanje za grško - rimsko filozofijo in umetnost, za grški in latinski jezik z bogato književnostjo.

Zasluga humanistov je predvsem v tem, da so nam odkrili izredne kulturne in umetniške vrednosti starega sveta - in da so s tem nekako pripomogli h kontinuiteti evropske civilizacije. Največji slovenski humanist je A. Sovré, ki nam je mojstrsko prevedel Homerjevo Odisejo in Ilijado, filozofske odlomke predsokratikov, Avguštinove Confessiones /izpovedi/ in še mnoga dela grške in latinske književnosti. Njegovo delo nadaljuje predvsem dr. Kajetan Gantar.

## Premišljevanja o marksizmu /1/

Ko premišlujem o začetkih znanstvenega socializma - in s tem v zvezi o prvem pomembnejšem Marxovem delu - o Kritiki Heglove pravne filozofije /1844/, se mi zdi, da je prav ta knjiga vrgla s tečajev evropsko misel in s tem tudi osmislila prizadevanje, da se vrže s tečajev tedanja ureditev Evrope in sveta. Za kaj gre? Nemška idealistična filozofija /nazor, ki uči, da je duh pred snovjo/, je dosegla svoj vrh v Heglu, ki je na višjem nivoju ponovil to, kar je pred dvema tisočletjema naredil Platon. Zgradil je namreč univerzalni filozofski sistem, ki

je po svoje razložil zgradbo sveta - vesoljnega in človeškega. V tej zgradbi ima prvo mesto absolutni duh /to je v resnici samo finejši izraz za boga/, ki se prepozna in uresničuje po zakonih dialektike. Najvišja samoprepozna absolutnega duha je po Heglu njegova lastna filozofija, najvišje samouresničenje pa takratna pruska država. Čeprav je Hegel z dialektiko omogočil dinamično, t.j. razvojno gledanje na družbo, pa je s tem, ko je zaključil proces s svojo filozofijo in s prusko obliko države, v resnici služil ohranitvi obojega, to pa je seveda v nasprotju z vsem naprednim.

Če naj nekoliko ironiziram, je prav Heglova dialektika iz Marxovih ust pobila Heglovo reakcionarno idealistično konstrukcijo. Od tod Marxova pripomba, da je bilo treba Hegla samo postaviti na noge, ker je prej stal na glavi. Osnovno protislovje Heglovega sistema je torej v tem, da je dialektika /zakoni razvoja/ po naravi odprta, se nadaljuje brez konca; teorija o absolutnem duhu pa predpostavlja zaključek dialektičnega procesa. Če prenesemo vse to v družboslovje, pomeni, da naj se razvoj družbe ustavi pri določeni stopnji kapitalizma, s čisto določenim načinom policijskega obvladovanja razrednih nasprotij. Prav iz tega protislovja je prišel Marx do sklepa, da najvišja stopnja države in njene ureditve sploh ne more obstojati, ker je država samo zgodovinska /- minljiva/



Slavko Kores - Dialogi /detajl/, olje

oblika sožitja ljudi. Država in pravo sta torej nastali v nekem zgodovinskem trenutku; ko so gibala zgodovine to zahtevala - in prav tako bo država prenehala obstojati, ko bodo ista gibala pripeljala stvar tako daleč. To spoznanje, da je namreč vsaka človeška ureditev samo začasna, prehodna, torej zgodovinska, je za socializem temeljnega pomena. Če je namreč mogoče ta gibala prepoznati, potem je od tega le še korak dalje do misli, da bi lahko ljudje zavestno uporabili zgodovinske sile za spreminjanje družbe.

In kaj so te sile? Ljudje. In ljudje živijo v nekih odnosih, ki so lahko enakopravni ali pa zatiralski in izkoriščevalski. Tisti, ki izkorišča, skuša obdržati ta položaj; tisti, ki je izkoriščan, želi ta odnos spremeniti. Te spremembe pa se večidel dajo narediti le na silo. Ali nismo s tem že določili, kaj dela zgodovino; boji med rezredom izkoriščevalcev in razredom izkoriščanih, ter vse, kar te boje spodbuja in omogoča. Kaj pa najbolj pospešuje razredni boj? Ali ni uničil suženjstva rentabilnejši kolonat, feudalizma ekonomičnejša industrija z vsemi svojimi tehničnimi iznajdbami; in, ali ni kapitalizem že ovira za realizacijo najnovejših znanstvenih odkritij? To, o čemer sem pravkar govoril, je v bistvu RAZVOJ PROIZVAJALNIH SIL. Vza-

jemno delovanje razvoja proizvodnih sil ter odnosov ljudi v proizvodnji, delitvi in porabi, je tvorec zgodovine. Ta dva elementa ne delujeta ločeno, marveč učinkujeta eden na drugega. Razvoj PS /izum par. stroja/ zahteva drugačne družbene odnose /svobodni trg, svobodno delovno silo, ki ni vezana na zemljo/; novi odnosi /kapitalizem/ pa spet omogočijo hitrejši razvoj P S /še kapitalizem je omogočil pravo uporabo številnih izumov/. Istočasno, ko je Marx proučeval filozofijo /bil je Heglov učenec/, pa je bilo na voljo že obilo načrtov raznih socializmov, od katerih so posebno znani francoski: Proudhon, Saint Simon, Charles Fourier - in angleški: Robert Own.

Vsi ti socializmi so vedeli le to, da je obstoje-



Slavko Kores - Dialogi /detajl/, olje

ča družba krivična, da jo je treba spremeniti, niso pa vedeli, kako naj do teh sprememb pride. Nadejali so se, da se bo dalo kapitaliste moralno prepričati, da se odpovedo privatni lastnini v korist delavstvu. Zato jih imenujemo utopični socializem /Utopia = kraj, ki ga ni/. Ob vsem tem je popolnoma naravna sinteza /združitev/ načel socializma in filozofskega spoznanja, kako ta načela uresničiti. Od tod tolikokrat citirana Marxova 11. teza o Fenerbachu /mladohegeljancu, ki je osnoval nemško materialistično filozofijo/: "Filozofi so svet doslej le različno razlagali, gre pa zato, da ga spremenimo!"

v.o.

## Naše malo misto (1)

O nujnosti pasje vdanosti, da o olajšanju niti ne govorimo ...

Ne, ne, nikar ne odkimavajte: čista in samo čista resnica je to - o nujnosti vdanosti po naše; čista, obrušena, prav nič knapovska in robata - tapecirana našemestna resničica, hov, hov ...

Kodrica gospoda Tovariša A-Ž mi je ondan iz sto od sto zanesljivih virov zaupala: "Res srečni smo lahko; vdan in zvest tudi pri naših gospodarjih bolj in bolj pomeni - po naše vdan in zvest, hav, hav ..."

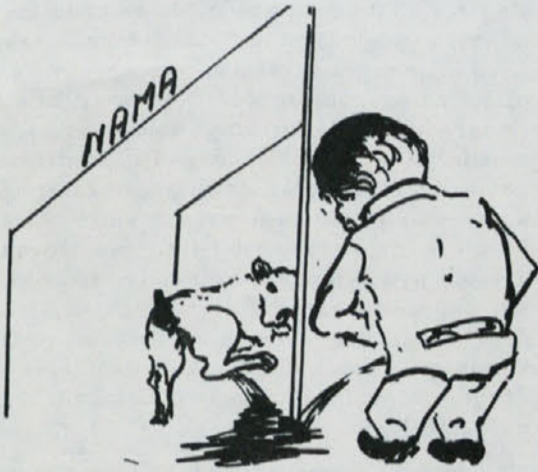
Pa mislite, da tega nisem že prej vedel? Vedel, vedel, kot sem pol stota težak bokser in najboljši človekov prijatelj svojega gospodarja Členčika.

Da bi samo vedeli, kako z njim zaupno komunicirava ... Še verjeli ne bi, pa je res; kot jaz njega, tudi on samo mene vidi, poslušaj, spoštuje; kot jaz njemu, tudi on samo meni zaupa, se uči od mene dandanes tako potrebne vdanosti. Do malo višjih, višjih in najvišjih, seveda - do koga drugega pa se bi sicer vdanost splačala, hov, hov ...

Ko se z gospodom tovarišem gospodarjem sprehajava mimo izložb - le vrvica je med nama, na kateri me vodi, oziroma ga vodim - že vem, recimo, katera mehka preproga - blazinica, fotelj in kavč; katere nove čudovito tople in meh-

ke stvari bo prinesla v dnevno sobo njegova, od mene privzeta vdanost.

In zanesljivo upam in vem: tako zanesljivo, kot se zjutraj že ob petih na komodi oglasi stebričasta budilka, ki zbudi mojega gospodarja. Pač vdanost za vdanost: navadil sem ga namreč, da ob tej uri vstaneva, se sprehodiva tja do nove NAME in se ob njenem oglu olajšava. Najprej je bila ta potreba samo moja, potem pa se je nanjo navadil še gospodar. Še zdaj včasih, ko čemim na zakonski postelji v njegovem stanovanju in mežikam v psiho, vidim, da onstran nje v nasmeju razkrijem podočnjake zaradi spomina; obudijo se mi prizori, ko je v začetku kot jaz tudi gospodar tam ob oglu NAME trznil z nogo,



stranišču ...

Zato, vidite, nočem uporabljati ne našega ne nobenega drugega angleškega stranišča in se vsako jutro raje olajšam na prostem, v svobodi - kolikor je pač to sploh mogoče ob pogojih vdanosti po naše, hov, hov ...

Na željo bokserja Čana /rb/

## Druga stran medalje

Dolgo sem odlagal, končno sem se le odločil spraviti na papir nekaj konkretnih pomanjkljivosti in dejstev, ki me motijo, ker zelo kvarijo ugled in zunanjo podobo našega Velenja. Res z zaskrbljenostjo gledam v prihodnost tega, še ne davno slovečega, cvetočega in urejenega mesta.



kot da bi se hotel olajšati po naše, hov, hov ...

Zdaj noge ne poskuša več dvigniti; navadil se je, da odtaka, kot bi bil v našem svetlem, šumečem angleškem stranišču - na katerega pa se jaz nikakor ne morem in tudi nočem navaditi. Vzrok za to je pomeneč, ki sem ga ulovil, leže pod mizo, v krogu nog zaupnih prijateljev mojega gospodarja.

Za moje pasje možgane je bilo govorjenje, ki je vdiralo skozi moja zaspana ušesa, skrajno zapleteno, nesmiselno in nezanimivo: nič lepega niso znali povedati o Tovarišu O.K. Z mojega stališča tudi ni bilo kaj pametnega pripovedovati - baje ni hotel niti slišati za pasjo zvestobo in vdanost, pa čeprav jo je situacija neizogibno predpostavljala - tako so rekli.

Hov, potem pa je postalo zanimivo in vedno bolj vzrok, da angleškega stranišča ne uporabljam. Tovariša O.K., ki se je otepal postati po naše vdan, so baje - nihče drug kot prijatelji gospodarja, ki sem jim nehote prisluškoval pod mizo - pustili pasti v godljo in umazanijo, potem pa so mu ponudili mogočno roko, da bi se je oprijel in se izvlekel.

In se je res oprijel - te roke, a izvlekel se ni - ker se je izkazalo, da ga je potem odplaknilo, kot bi potegnil za ročko nad školjko v angleškem

vosti in dejstev, ki me motijo, ker zelo kvarijo ugled in zunanjo podobo našega Velenja. Res z zaskrbljenostjo gledam v prihodnost tega, še ne davno slovečega, cvetočega in urejenega mesta.

Ni mi vseeno, in v tem nisem osamljen, vem tudi, da nas je bilo mnogo, ki smo v hitri izgradnji mesta žrtvovali precejšen del svojega prostega časa za izgradnjo mnogih potrebnih objektov, ki danes tu stojijo in služijo svojemu namenu, da pa žal nekateri od teh propadajo ali pa so že docela zanemarjeni. Spominjam se /zdi se mi, da je bilo to še pred kratkim, res pa je, da je od takrat minilo že vrsto let/, kako smo z nesebično voljo, zagnanostjo, veseljem in osebnim zadovoljstvom zasadili krampe in lopate v ledino in začeli graditi vrsto objektov, za katere smo bili prepričani, da bodo služili našemu delovnemu človeku. Pisana družba prostovoljcev in ustvarjalcev se je iz dneva v dan večala; v njej so bili šolska mladina in upokojenci. Res, takrat smo bili zelo enotni in srečni, posebno, ko smo ocenjevali rezultate končanega dela in slovesno predajali izgrajene objekte svojemu namenu. Takrat smo si bili vsi edini, saj smo vedeli, da nam nihče od zunaj ne bo gradil in urejeval mesta, zgrajeval športnih in otroških igrišč, parkov, zelenic okrog stanovanjskih in drugih objektov, reguliral vijugaste reke Pake itd. Z

zaupanjem in trdno voljo vseh delovnih ljudi smo se lotili velikega dela. Vse, kar je zgrajeno, služi danes vsem tistim, ki so to, kar sedaj imamo, gradili, in tudi tistim, ki so se po teh, lahko rečem velikih akcijah, priselili v naše razvijajoče se industrijsko mesto. Vse zgrajeno je delo in sad delovnega človeka in v korist nam samim ter širši naši socialistični skupnosti.

Zadnje čase pa žal ugotavljamo, da smo te objekte začeli precej zanemarjati. S številnimi krvavimi žulji zgrajeni objekti, kot so otroška igrišča in njih okolica, so postali odlagališča raznovrstnih odpadkov. V parku, kjer je urejeno moderno kotalkališče, stojijo le še betonska ogrodja klopi /brez desk/ in nas spominjajo bolj ali manj na kakšno vojaško pokopališče iz ene od svetovnih vojn. Od izgradnje, takrat lepega in cvetočega parka pa je kmalu marsikaj izginilo. Tako ni več videti lepo obarvanih koškov za smeti, tudi teh več ni ob cestah v mestu, pa tudi estetsko urejena električna razsvetljava je v parku povsem uničena. Zdi se mi tudi, da je danes že v modi, da brezobzirno odmetavamo papir, karton, razne vrečke vseh firm in barv; kjerkoli po cestah, zelenicah, po vsem mestu. Tudi prometni znaki so nam v napoto, čeravno vemo, zakaj so bili postavljeni in da so namenjeni za večjo varnost ljudi. Zelenice križajo poti in že tudi utrjene ceste, okrasnemu drevju, ki ga je še veliko premalo, pa sekamo veje in celo vrhove.

Ne morem razumeti, da so nekateri ljudje tako nekulturni, tako neusmiljeni do lepe narave in do vsega tega, kar je za zdravo in boljše počutje naredila človeška roka. Kdo so pravzaprav tisti, ki jim je vse to lépo v napoto? Res velik podlež je tisti, ki nam težko pridobljeno uničuje. Menim, da bomo morali kaj kmalu preprečiti takšna nečloveška dejanja posameznikov ali celo skupin, ki vse to uničujejo - s tem, da bomo vsi budnejši in takšne incidente na samem mestu odpravljali. Kot smo lahko ugotovili, se nam plačani pazniki niso obnesli, zato menim, da bo treba sprejeti učinkovitejši ukrep, če že lepo opozorilo in lepa beseda več ne zaleže. Vedeti moramo, da smo vse to, kar je bilo in kar še bo narejenega, vsi prebivalci Velenja dolžni brez razlike paziti in negovati, kajti vedeti moramo, da se iz urejenosti in čistoče mesta odraža tudi kultura njegovih prebivalcev.

Končno pa postavljam še eno vprašanje, na katero bi želel tudi odgovor.

Prepričan sem, da nisem edini, ki se sprašujem, kdo je investitor, izvajalec ali nadzorni organ pri adaptaciji terase pred našim Domom kulture. V lanskem letu je, ne vem katero podjetje, pričelo zamenjavati in obnavljati marmornate ploščice. Zima jih je prehitela in delo je tako obstalo. No, to še ni tako hudo, ker sem prepričan, da so vremenske razmere preprečile nadaljevanje in dokončanje teh del. Stvar je čisto drugače. Delovna organizacija, ki je izvajala ta dela, je namreč pozabila na marmornate ploščice in jih kratko malo pustila propadanju. Te ploščice, vem, da niso poceni /rad bi zvedel za ceno/, so bile nekaj časa še zložene, kmalu pa je nastal na tem mestu kup razbitin, ki ga je videti še danes, le z razliko, da se je ta kup precej zmanjšal. Ploščice so, kakor izgleda, dobile noge in verjetno služijo povsem drugemu namenu, saj me razumete; veliko pa je teh, po mojem dragih ploščic, razbitih, saj, kot sem slišal, nekateri na njih trenirajo karate.

Sprašujem se, kdo je odgovoren za povzročeno škodo, ki je nastala s tem, in kje so nadzorni organi, ki so bili in so še dolžni to nadzorovati, saj je ta kup razbitin vsakomur na očeh. Kam se bo škoda vkalkulirala in kdo jo bo moral plačati?

Če bi bili odgovorni bolj skrbeli ob teh delih, do škode ne bi prišlo, ker bi te ploščice na cenjen način lahko zavarovali, oz. zložili nekje ob steni Doma kulture, jih primerno opazili in ploščice bi ostale cele, nedotaknjene do nadaljevanja del, ki so verjetno predvidena v letošnjem letu.

Predno zaključim, želim, da bi pred nedavnim

ustanovljene krajevne skupnosti posvečale ob vseh teh primerih in še katerih drugih več pozornosti, s tem pa ne mislim le na izvoljene predstavnike krajevnih skupnosti, pač pa na vse prebivalce, ki živijo na območjih novo ustanovljenih krajevnih skupnosti.

Volk Jože,  
skupne službe

### ŠE TO

V obdobju januar-februar 1974 je dosežena poprečna dnevna in celotna proizvodnja premoga /približno 12 800 oziroma 627 000 ton/ za 2,7 % nižja kot v obdobju januar-februar 1973. Delovnih dni je bilo enako.

Po podatkih plansko analitskega sektorja

## 15. marec zadnji rok za vložitev napovedi za odmero davkov občanov

### Napoved mora vložiti:

1. vsak občan, ki je imel v letu 1973 35 000,00 dinarjev ali več skupnega čistega dohodka;
2. in tudi vsak občan, ki je imel v letu 1973 od vključno 30 000,00 do 35 000,00 dinarjev ali več skupnega čistega dohodka.

Občani iz točke 1 so zavezanci davka in dod. davka. občani iz točke 2 pa le dodatnega davka iz skupnega dohodka občanov - oboji pa vložijo napoved na davčni upravi občine, v kateri imajo stalno bivališče.

3. Napoved morajo vložiti tudi občani, ki so za leto 1973 zavezanci davka od kmečkega premoženja oz. davka za gozdno posest, če se po določbah zakona o kmetijskih zemljiščih /Ur.l. SR Slovenije, 26/73/ ne štejejo za kmete.

Občani iz gornje točke vložijo napoved na davčni upravi občine, v kateri imajo premoženje oziroma gozdno posest.

### Posebej jamskim delavcem

Za tisti del skupnega čistega dohodka v letu 1973, ki izvira iz delovnega razmerja s premogovniki, so vsi jamski delavci - kriterij zanje je beneficirana delovna doba za podzemno delo - oproščeni davka v zvezi s točko 1 oziroma 2 zgoraj.

Za druge dele skupnega čistega dohodka v letu 1973 /honorarje, dohodke od obrti doma, zemljiške oziroma gozdne posesti itd./ pa so seveda tudi jamski delavci zavezanci davka iz točke 1, 2 ali 3.

Iz gornjega sledi, da jamskim delavcem tudi davčne napovedi ni treba vlagati, če niso po odbitju osebnih dohodkov za jamsko delo dosegli ali presegle v 1973. letu 35 000,00 oziroma 30 000,00 dinarjev skupnega čistega dohodka - oziroma če za leto 1973 niso zavezanci davka po točki 3.

### Podatki o lanskim dohodkih,

prejetih na RLV,  
bodo na razpolago:

- članom kolektiva, ki delajo na jašku Preloge - v čakalnici ob jamski pisarni;
- članom kolektiva, ki delajo na jašku Škale - v pisarni avtoparka;
- članom kolektiva, ki so v staležu skupnih služb - v blagajni na splošni upravi RLV;
- članom kolektiva TOZD PGM - v obračunski pisarni TOZD PGM.

V podatkih, ki bodo na razpolago, in sicer od 1. marca dalje, bodo že odšteti plačani zneski občinskega samoprivevka in razvidni zneski članarin za DPO in prispevek za dom v Kumrovcu. To zategadelj, ker se za to porabljen dohodek pri odmeri davka ne upošteva.

### Še tole!

Na zgoraj navedenih mestih bodo prodajali tudi obrazce za prijavo davka. Tudi letos bodo zavezanci omenjenih davkov upravičenci do olajšav - 13 800,00 din od davčne osnove, za vsakega otroka, in 11 500,00 din od davčne osnove, za vsakega drugega člana skupnega gospodinjstva, če ga preskrbujejo.

## Iz predloga delovnega načrta za marec 1974

Delali bomo tudi vse sobote; sobota, 2. marca, bo plačana 100-, sobote: 9., 16., 23. in 30. marca, pa 150-odstotno.

Premoga naj bi bilo proizvedeno 342 420 ton, pri dnevni proizvodnji 13 170 ton.

### TOZD PP

Na VZHODU bodo imeli težave zaradi prehodov prek prečnikov in prelomnic. Na ZAHODU bodo potrebna obsežnejša sanacijska dela, dela pa bo več tudi zaradi likvidacije baražne proge. Več bo tudi vrtnih del v pripravah. Zategadelj bo jami primanjkovalo nad 100 delavcev.

Jamske gradnje so v februarju obzidale okoli 67 metrov jamskih prostorov, v marcu pa naj bi jih 42 metrov. Sodelovale bodo tudi pri sanacijskih delih /gradnja požarnih zidov/.

### TOZD ESO

Elektrostrojni obrati imajo več naročil, kot jih bodo zmogli - razlogi: premalo KV delavcev in pomanjkanje potrebnih vrst materialov in polizdelkov.

Za jamo bodo izdelovali predvsem klasično jekleno podporje.

### TOZD ZO

Preskrba z jamskim lesom se slabša, ker so dobavitelji domala ustavili pošiljke. Okrog 20. februarja je bilo v zalogi le še 4 700 kubičnih metrov lesa, od tega pa samo 1 700 kubičnih metrov lesa listavcev.

### TOZD AP

Vsa prevozna zmogljivost, kot tudi gradbena mehanizacija, bo izkoriščena - slednja tudi pri urejanju okolice nove ventilatorske postaje v Pesju.

### TOZD PGM

V februarju so proizvedli okoli 3 700 000 opečnih enot /približno 109 % proizvodne naloge/. V marcu računajo na 3 600 000 enot, če bodo proizvajali vseh 25 dni. Eno od sobot invse nedelje bodo opravljali remontna dela za stiskalnico in polnilne avtomate.

### TOZD PZS

V februarju so naredili okoli 23 ton plastičnih trakov /domala 102 % proizvodnega plana/ in 4,3 tone niti /100 % plana/. Izdelali so tudi dovolj sponk in spenjalnega pribora za proizvedeno količino trakov.

Marčna proizvodnja naj bi bila 25 ton trakov in 6 ton niti. Vprašanje novih cen za njihove proizvode še ni rešeno.

### DELOVNA SKUPNOST SKUPNE SLUŽBE

V predlogu njihova delovna problematika ni zajeta. Ne vemo zakaj.

## Ob sprejetju nove ustave

21. februar 1974 je začrtan kot nov vidni uspeh, ki so ga dosegli naši delovni ljudje s komunisti na čelu v delovnih organizacijah in celotnem družbeno ekonomskem sistemu nove Jugoslavije. Že pred tremi leti je predsednik ZKJ tov. Tito dal pobudo, da se preusmerijo odnosi v gospodarstvu, da je treba izbrati nove cilje v graditvi naše samoupravne socialistične družbe. In končno so po treh letih v Beogradu razglasili novo ustavo SFRJ. Ob sprejetju so govorili najvišji predstavniki naših družbeno političnih organizacij, prisostvovali pa so tudi predstavniki Alžira, Kube in naprednih sil Čila. Jugoslovanska armada je s 25 topovi pozdravila ta zgodovinski dogodek - uzakonitev našega najširšega družbenega dogovora in sporazuma; praznik komunistov, vseh delovnih organizacij ter drugih delovnih skupnosti in delovnih ljudi v naši deželi.

Mi rudarji s ponosom pozdravljamo sprejetje novih ciljev in določb, ki nam jih v našem interesu nalaga nova ustava. Kolikor bo v naši moči, jim bomo tudi dosledno sledili.

V novi ustavi želimo zagotoviti tudi boljše in mirnejše življenje našim narodnostnim manjšinam. Največja zdajšnja pridobitev je tudi nov delegatski sistem - pa to, da naj se proizvodne organizacije in naše ustanove, ki imajo enake interese, združijo in gledajo, da bodo čim boljše in dosledneje uresničevale tisto, kar družba od njihovih dejavnosti pričakuje. To velja tudi za vse naše državljanke! Nadalje nova ustava isto na specifični način zahteva tudi od občinskih in republiških skupščinskih teles oziroma v samoupravnih aktih za njihovo delovanje.

Nova ustava je smer poti, po kateri moramo iti, da bi dosegli čim boljše v usklajevanju naših samoupravnih interesov pri uresničevanju Marxovih idej. Kaže nam pot, kam naj se podamo sedaj in kam v bližnji prihodnosti. Nova ustava je smernica, ki nas vodi že v preseganje socialističnih idej.

Ko smo gledali, kako ponosno plapolajo naše zastave na dan njenega sprejetja, smo v tem plapolanju videli utrip srca naše domovine.

Socializem je prava pot, socializem je tisto, čemur moramo slediti v vsakem trenutku našega življenja, misli in dela ...

Ivan Jelen,  
OMKT II

RUDAR - Glasilo kolektivov TOZD rudnika lignita Velenje, naslov splošne uprave: Velenje, Rudarska 6, telefon h.c. 85 020

Za organizacijo izdajanja in urejanje skrbi uredniški odbor: Alojz Lipičnik /predsednik - PP/, Franc Švener /delegat - PP/, Miha Pevnik /delegat - ESO/, Pavel Mejaš /delegat - PP/, Rafael Batič /urednik/, Silvo Pešak /odgovoren za tisk/, Teodor Jelen /odgovorni urednik/, Tone Šeliga /odgovoren za zvezo z neposrednim obveščanjem/

Stalni sodelavci uredniškega odbora: ing. Ludvik Mali /direktor RLV/, Romana Misja /tajnik glasila/, Vinko Ošlak /novinar/, Lojz Ojsteršek /fotograf/

Zunanji sodelavec za fotografske storitve Ludvik Fujs  
Naslov uredništva: Velenje, Prešernova 5 /kadrovsko-socialni sektor, soba 31 - telefon, interno, 6-8/

Tiska TOZD TISK - Velenje, Foitova 10 • Glasilo prejemajo vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja 1-krat mesečno in po potrebi • Naklada v višini staleža zaposlenih + 50 izvodov



Srečno!